

SPEKTAR

ŠKOLSKI LIST PRIRODOSLOVNO-GRAFIČKE ŠKOLE ZADAR

BROJ 6

SIJEČANJ 2019.

TEMA BROJA Z GENERACIJA

Ekransko ludilo str. 12
Ponovno prvi! str. 20
Praški kaos str. 36
Surf avanura str. 39
Satirikon iliti slatki izgubljen život str. 50

Sadržaj

Z-ovci - kreativni i ambiciozni	10
Okrženje za razvoj pametnog grada	08
Fotografinanje za razvoj pametnog jezera	06
Novi oblici financiranja	04
Problemi Plitvičkih jezera	03
Zahvalnicu dobila i naša škola!	02
Prepoznat trud učenika i profesora	02
Donesi čep za skupi lijek	03
Čisti adrenalin	14
Ekransko ludilo	12
Jesmo li spremni na promjene koje donosi tehnologija?	15
Biti Z prijatelj	16
Sukob generacija	19
Gdje je nestao čovjek?	20
Radioigra Adriana Valčića i Luke Božinovića zauzela treće mjesto	20
Ponovno prvi!	22
150 tisuća "kamenčića" ugrođeno u mozaik u crkvi Bezgredišnog začetca Blažene Djevice Marije	26
Pregrišt zabave - plesa, glazbe, sporta	28
Znanje, brzina i suradnja	30
Fotogalerija Eko dana	32
Super prilika za nove kompetencije	34
Dublin, here we come!	35
Um budućnosti	36
Proški kaos	38
Učenici očarani Buranom	39
Surf avantura	42
Radno ljetovanje 2018.	44
Diplomski studij u Bruxellesu - više timskog rada, interaktivnih predavanja i puno projekata	47
Prva izložba kralja pop-arta u Hrvatskoj	48
Pop problema kojima se bavi Lovac u žitu	50
Satirikon ili izgubljen slatki život	52
Fotografije naših učenika	54
Fotografinanje utakmica Županijske malonogometne lige	56
Strip	

Impresum

Školski list

PRIRODOSLOVNO-GRAFIČKE ŠKOLE ZADAR

Emma Maltež, 2. C

Tea Fazinić, 3. E

Lora Denković Kraljev, 4. A

Luka Božinović, 4. D

Leonarda Bonačić, 4. D

Julijan Ivanković, 3. C

Hanna Anić, 3. D

Dorijan Dukić 3. D,

Antonio Šepat, 3. C

Viko Barešić, 3. D

Ante Parunov, 4. D

Nina Kučina, 4. D

Marija Kafadar 2. A

Franko Gospić, 1. C

Lucija Špralja, 3. C

Glavni urednik

Marija Vucić, 4. C

Zamjenik glavnog urednika

Laura Tršić, 3. C

Grafički urednik

Vanja Halilović, 4. C

Zamjenik grafičkog urednika

Antonela Požarina, 4. C

Fotograf

Dorijan Dukić, 3. D

Vanja Halilović, 4. C

Lora Denković Kraljev, 4. A

Nikolina Gašpar, 4. C

Hanna Anić, 3. D

Viko Barešić, 3. D

Andrijana Deković, 3. D

Ivana Dušković, 3. D

Robert Folnegović, 3. D

Karmen Jurić, 3. D

Adam Lončar, 3. D

Paul Lovrić, 3. D

Marko Paro, 3. D

Izdavač

Prirodoslovno-grafička škola Zadar

Za izdavača

ravnatelj Tomislav Grbin

Korektura i lektura

Marija Ljubičić

Učenici suradnici

Jan Perica, 4. C

Matija Rožić, 4. E

Tomislav Mandić, 4. E

Teo Ivankov, 2. C

Hana Gjergja, 2. D

Tea Bobanović, 3. B

Barbara Bobanović, 3. B

Lucija Paleka, 2. C

Dorian Dujlović, 2. D

Marijeta Domijan, 3. E

Josipa Hromin, 2. C

Prijelom

Učenici 4. C razreda

Nastavnici suradnici

Anamarija Ivković

Martina Perić

Maja Rep

Ivica Antić

Ivica Šimurina

Mate Ljubičić

Slavica Barko

Uvodna riječ

Poštovani čitatelji,
Ove godine vam predstavljamo novo lice našeg školskog časopisa Spektar, koji je, zahvaljujući predanom radu i suradnji naših talentiranih učenika i profesora, dobio sasvim nov i unaprijeden izgled. Tijekom proteklih nekoliko mjeseci, učenici 4.C razreda, uz pomoć profesorice Kristine Erlić, napravili su kompletan redizajn školskog lista, sami su osmisili i realizirali novi izgled logotipa i vizualnog identiteta. No, časopis nije samo vizualno promijenjen, već i sadržajno. Uveli smo nove rubrike, temu broja i progovorili o aktualnim temama i interesima učenika. Sama tema ovog broja osvrće se na generaciju naših učenika, takozvanu Z generaciju i u prvi plan stavlja učenika, njegovu kreativnost, inovativnost i ambiciju novog naraštaja. Cijeli ovaj časopis zapravo je djelo učenika naše škole koji su ga upotpunili svojim raznolikim talentima i svatko je na svoj način pristupio realizaciji njegovog stvaranja. Učenici su svojim radom, trudom i umijećem ostavili svoj trag na ovim stranicama, te sada samo preostaje čitateljima da uživaju u njegovom novom izdanju.

Vesela ekipa fotografa Futsal Zadra

AKCIJA PRIKUPLJANJA ČEPOVA

Donesi čep za skupi lijek

Napisala: **Lucija Paleka, 2. C**
Fotografija: **Arhiva škole**

Potaknuta dobrom odazivom prikupljanja čepova iz 2016. godine Čistoća je u suradnji sa Strukovnom školom Vice Vlatkovića i 2018. godine ponovno organizirala istu akciju. Ekološki osviješteni učenici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar odazvali su se akciji i prikupili čepove, koji će biti donirani Udruzi oboljelih od leukemije i limfoma u Čakovcu. Ovom akcijom njima bi se olakšala nabava skupih lijekova i pomagala za oboljele. Prikupljanje čepova trajat će cijelu godinu, do 22. travnja, čime bi se obilježio Dan planeta Zemlje. U prikupljanju čepova najviše se angažirala naša spremčica Sanja Gorčin. Uključite se i vi u akciju i pomožite drugima!

Ravnatelj Tomislav Grbin i Vesna Đili, predstavnica Čistoće

IZLET UČENIKA NA ZRMANJU

Čisti adrenalin

Profesorica Anamarija Ivković i Jagoda Surač, zamjenica gradonačelnika

Napisao: **Jan Perica, 4. C**
Fotografija: **Arhiva škole**

U rujnu ove godine, kao nagradu za fotografiranje utakmica Futsal Zadra, dobili smo organiziran izlet na Zrmanju kako bi sudjelovali u raftingu. Na putu prema Zrmanji profesorica Martina je zgazila lastavicu. Dva puta. Nije bilo namjerno, nema potrebe da PETA intervenira. Nemojte joj uzeti vozačku! Nadalje, „pokraj puta maca luta“, ali ne zadugo... jer profesorica Martina vozi. Šala mala. Kada smo stigli popili smo kavu i cedevitu s narančom. Čekali smo neke ljudi koji su nas doveli do Zrmanje. Dali su nam potrebnu opremu i održali kratko predavanje o tome kako korisiti vesla i koga treba pratiti. Zatim smo zasjeli u kanu i započeli s veslanjem. I tako smo veslali i veslali i bacali pošalice. Kroz nekoliko kratkih pauza, počastili smo naša nepca kiflicama i Pringelsom. Jeli smo također bezglutenske kekse koje je spremila naša vrijedna profesorica

Ravnatelj Tomislav Grbin (prvi s desna) na dodjeli priznanja

Napisala:
Hana Gjergja,
2. D
Fotografija:
David Padovan, 4. D

U srijedu, 5. prosinca 2018. prigodom dodjelom nagrada u Gradskoj loži, Volonterski centar je obilježio 4. prosinca, Međunarodni dan volontera te iskoristio priliku da zahvali svima koji doprinose promicanju volontiranja na području Zadarske županije.

Tako je osim nagrađenih, zahvalnicu, između ostalih, dobila i naša Prirodoslovno-grafička škola „za angažiranje učenika u volonterske aktivnosti izravno povezane s promocijom volonterstva“. U ime škole nagradu je primio ravnatelj Tomislav Grbin. Posebnu zahvalnicu je dobila i naša profesorica Anamarija Ivković „za iznimno doprinos promociji volonterstva u lokalnoj zajednici“. Nagrade i zahvalnice uručili su Jagoda Surač, zamjenica gradonačelnika i Nikica Miletić, pročelnik za javnu nabavu i upravljanje imovinom Zadarske županije. Josip Vidov, voditelj Volonterskog centra, je uputio pozdrave i čestitke svim volonterima.

Anamarija. Uskoro je uslijedila prava drama! Profesorica Martinu je ubola osa. Nastala je opća panika, jer nismo znali da li je alergična, ali sve je na kraju dobro završilo. Mrvi umorni došli smo do cilja i presuvlali se u suhu odjeću, nešto pojeli i čekali profesore da krenemo kući. Na putu kući pjevali smo pjesmice i razmišljali o našoj genijalnoj avanturi na Zrmanji.

ZAHVALNICA UDRUŽENJA OBRTNIKA ZADAR
Prepoznat trud
učenika i profesora

Napisala: **Hana Gjergja, 2. D**
Fotografija: **Marko Dimić, 057**

U studenom 2018. Udruženje obrtnika Zadar proslavilo je pedeset godišnjicu postojanja. Proslava se održala u Hrvatskom narodnom kazalištu Zadar. Svi prisutni imali su priliku pogledati dokumentarni film o povijesnim trenutcima Udruženja. Podijeljena su i brojna priznanja zadarskim obrtnicima, a Prirodoslovno-grafička škola Zadar dobila je zahvalnicu za pomoć u organizaciji obrtničkih manifestacija. Zahvalnicu je primio ravnatelj škole Tomislav Grbin. Ona je rezultat ambicioznog projekta Prirodoslovno-grafičke škole i Udruženja obrtnika Zadar iz 2017./2018. Riječ je o projektu besplatne izrade web stranica za obrtnike uz pomoć COIN coworkinga. Na ovom projektu sudjelovali su učenici četvrtih razreda, smjera web dizajn. Oni su izradili dvije web stranice za dva člana Udruženja obrtnika - knjigovodstveni servis i graditeljski obrt. Stranice najmodernijih tehnologija učenici su izradili zajedno sa svojom mentoricom Dubravkom Klarin Glavan. Sam ravnatelj Tomislav Grbin tada je izjavio kako škola uvijek nastoji učenike povezati s realnim radnim okruženjem. I učenici i profesori su jako ponosni na ovo priznanje.

MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA
Zahvalnicu dobila i naša škola!

Napisala:
Hana Gjergja,
2. D
Fotografija:
David Padovan, 4. D

U srijedu, 5. prosinca 2018. prigodom dodjelom nagrada u Gradskoj loži, Volonterski centar je obilježio 4. prosinca, Međunarodni dan volontera te iskoristio priliku da zahvali svima koji doprinose promicanju volontiranja na području Zadarske županije.

Tako je osim nagrađenih, zahvalnicu, između ostalih, dobila i naša Prirodoslovno-grafička škola „za angažiranje učenika u volonterske aktivnosti izravno povezane s promocijom volonterstva“. U ime škole nagradu je primio ravnatelj Tomislav Grbin. Posebnu zahvalnicu je dobila i naša profesorica Anamarija Ivković „za iznimno doprinos promociji volonterstva u lokalnoj zajednici“. Nagrade i zahvalnice uručili su Jagoda Surač, zamjenica gradonačelnika i Nikica Miletić, pročelnik za javnu nabavu i upravljanje imovinom Zadarske županije. Josip Vidov, voditelj Volonterskog centra, je uputio pozdrave i čestitke svim volonterima.

PREDAVANJE O CROWDFUNDINGU

Novi oblici financiranja

U sklopu projekta VR Laboratorij za mlade učenici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar imali su priliku saznati sve o crowdfundingu.

Napisali: **Matija Rožić i Tomislav Mandić, 4. E**

Ilustracija: **Mateo Jurin i Adrian Božin, 2. C**

Imate ideju, ali ne znate što i kako dalje? Rješenje za vas je crowdfunding. U sklopu projekta VR Laboratorij za mlade u Coinu Zadar održana je radionica o crowdfundingu. Radionicu je održala Valentina Starčević iz firme Brodoto.

Što je to crowdfunding?

Riječi crowd znači skupina/grupa, a riječ funding financiranje, što bi značilo da je crowdfunding financiranje koje čini skupina ljudi. To je način prikupljanja novca od brojnih donatora za određeni projekt. Nova era financiranja proširila se na mnogobrojne platforme. Neke od poznatijih su: Kickstarter, Indiego, Ulule, Kiva... Svi Zadranii su čuli za pivo Plavuša, ali većina njih ne zna da je projekt za pivo financiran putem crowdfundinga. Ana Teskera i Maja Šepetavec su pokazale da pravljenje piva nije „muški posao“ i pomoći crowdfundinga uspjeli skupiti novce za nabavku materijala, odnosno opreme, kako bi uopće na tržište mogli plasirati prvo pivo. Zbog velikog uspjeha Plavuša je dobila „priateljicu“ - Neposlušnu.

Crowdfunding je dostigao svoj puni potencijal zbog velikog razvijanja interaktivnog weba i društvenih mreža. Društvene mreže igraju jako veliku ulogu u ovome, jer je lako doći do publike pomoći njih, a time je veća šansa za više donacija. U Hrvatskoj je dosada pokrenuto 272 crowdfunding kampanja, a uspjelo je njih 77. Prošle godine pokrenuto je 78 projekata, ali samo njih 26 je prikupilo traženi iznos. Jedan od najuspješnijih projekata financiranih putem crowdfundinga u Hrvatskoj je STEM.

S prikupljenih preko 200.000 dolara kampanja STEM oborila je hrvatski rekord u skupnom financiranju.

Srednjoškolci i crowdfunding

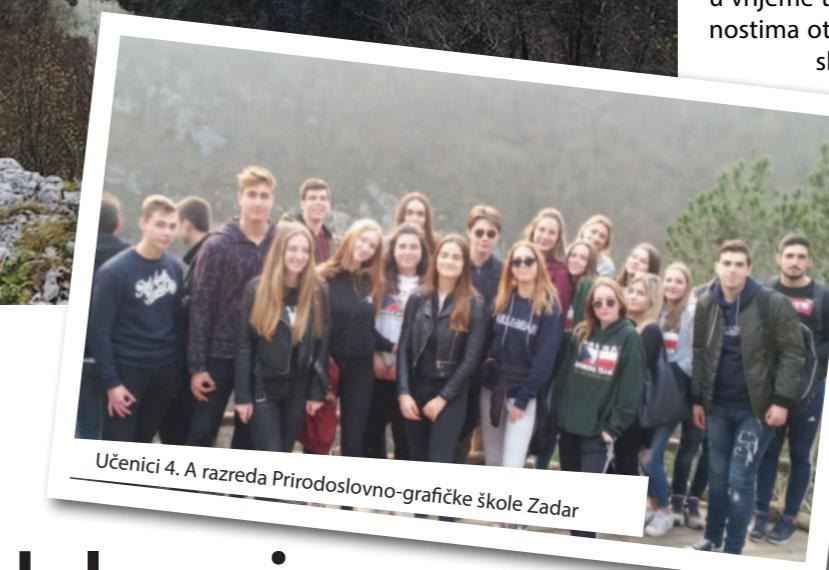
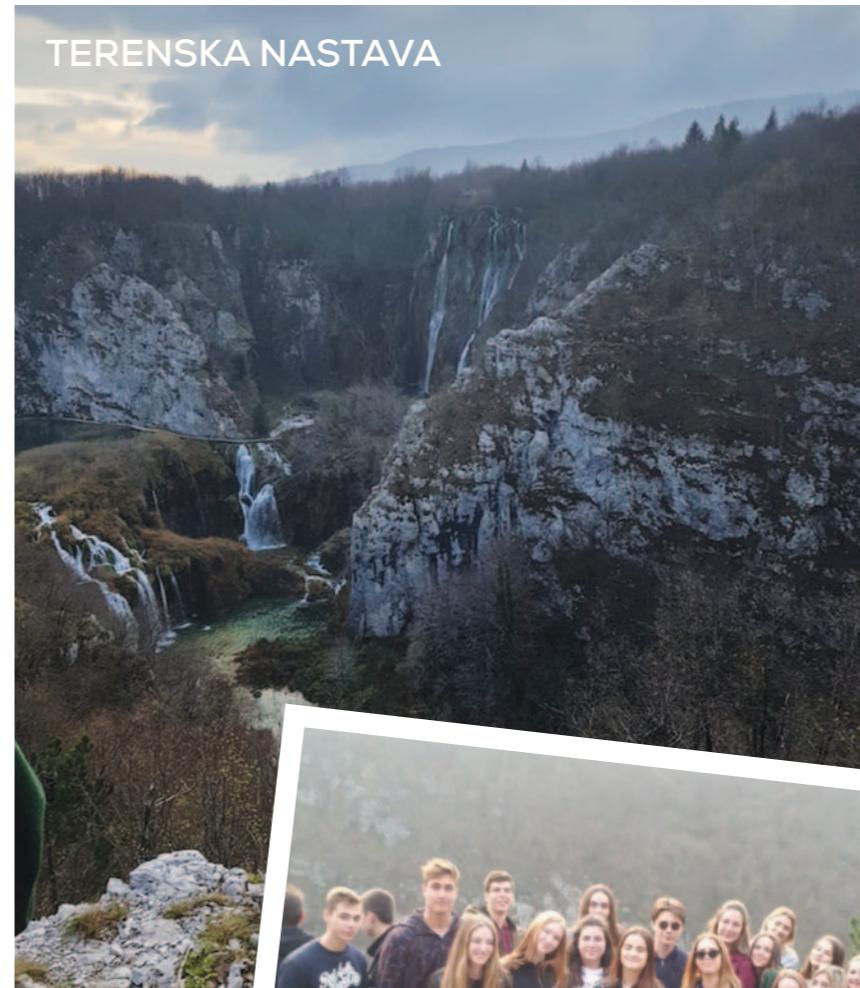
O mogućnostima i zanimljivosti crowdfundinga srednjoškolcima pričali smo s voditeljicom radionice Valentinom Starčević:

„Svakako bih preporučila crowdfunding srednjoškolcima. Odličan je način za svakoga da testira svoju poduzetničku ideju i da vidi kako drugi ljudi na nju reagiraju. Crowdfunding je jako dobar uvod u poduzetništvo, za mlade koji se s tim nisu susreli, da razmisle o svojim idejama, kreiraju nekakav finansijski i komunikacijski plan te se okušaju u samom marketingu.“

Dobar je primjer Alberta Gajšaka, 19-godišnjaka iz Karlovca koji je osmislio MAKERbuino, retro igraču konzolu koju svaki korisnik sastavlja sam kod kuće. Albert Gajšak je putem Kickstarter kampanje prikupio 100.000 dolara za svoj uređaj.

Crowdfunding je jako dobar način da se potiče i nagradi kreativnost mlađih, da nauče nove stvari te na taj način osiguraju budućnost. Mnogi kreativci su na ovaj način postigli uspjeh, zašto ne i ti?!

TERENSKA NASTAVA

Učenici 4. A razreda Prirodoslovno-grafičke škole Zadar

Problemi Plitvičkih jezera

Učenici 3. B i 4. A razreda Prirodoslovno-grafičke škole Zadar su u sklopu praktične nastave posjetili Nacionalni park Plitvička jezera.

Napisale: **Tea i Barbara Bobanović**

3. B

Fotografija: **Arhiva škole**

U sklopu praktične nastave, za učenike 3. B i 4. A razreda Prirodoslovno-grafičke škole Zadar, 6. studenog 2018. organizirana je terenska nastava. Za lokaciju je odabran Nacionalni park Plitvička jezera. Učenici su isli uz pratnju profesora iz stručnih predmeta i biologije.

Odmah po dolasku učenicima je održano predavanje od strane djelatnice nacionalnog parka. Tim predavanjem učenike se pobliže upoznalo s obilježjima i zanimljivostima parka. Neki sadržaji učenicima produbljuju znanja o postanku jezera, građi, reljefu, flori i fauni istih. Razgovaralo se o problemima parka tijekom ljetnih mjeseci u vrijeme turizma i samim time štetnostima otpadnih voda, koje su posljedica prevelike izgradnje apartmana. Za 3. B razred bile su organizirane dvije radionice – o potkornjacima i geomorfologiji.

Potkornjake su učenici gledali pod mikroskopom. To su jedni od štetnika koji se uvlače pod koru drveta koja se nakon toga s vremenom osuši. Na geomorfološkoj radionici naučilo se o postanku stijena – kako stijenu svrstati u razdoblje kojem pripada te kako odrediti o kojoj se stijeni radi. Nakon toga se krenulo u sam obilazak Plitvičkih jezera.

Taj dan nije bilo gužve, što je dobro došlo učenicima, jer su mogli u miru pogledati ljepote jezera te se fotografirati na različitim lokacijama. Ipak, najviše ih je očarao pogled s vidikovca na cijeli park s kojeg su se divili Velikom slapu i snimili svoju zajedničku fotografiju.

TRENING DJECE S DOWNOVIM SINDROMOM

Fotografiranje za pamćenje

Na Svjetskom atletskom prvenstvu osoba s Downovim sindromom u Portugalu Ivica Vidulić iz Žmana je osvojio treće mjesto u bacanju koplja.

Trenerice ih uvijek potiču da obave vježbe kako treba

Većini je košarka omiljeni sport

Učenica Iva s Petrom

Napisao: **Dorian Dujlović, 2. D**
Fotografija: **Dorian Dujlović, 2. D, Iva Lasić i Nikolina Gašpar, 4. C**

Bio je lijep proljetni dan, a nas četvrtu iz Prirodoslovno-grafičke škole Zadar, skupa s profesoricama Marti-

Za svoje učenike trenerica Martina Šango kaže da su dragi, otvoreni i srdačni.

nom Perić i Anamarijom Ivković, kre-nuli smo put Višnjika. Naš zadatak je bio fotografirati djecu s Downovim

sindromom prilikom njihovog trenin-ga. Zajedno s trenericama, Martinom Šango i Martinom Sladić, trenirali su Doris, Lucija, Petar, Ivan, Ivica, Bruno, Filip i Kristofor. Svi su bili posebni na svoj način. Ta je grupa osnovana 2017. godine u petom mjesecu, a

a srijedom na Višnjiku košarku.

O treningu

U dvorani Višnjik, dočekani smo lje-pim pozdravima, a neki čak i zagrlja-jima. Osjećali smo se kao da smo i mi dio momčadi. Svi su bili uzbudeni u želji da nam pokažu svoje vještine i sposobnosti te svoj sportski duh. Trening je započeo zagrijavanjem. Dok su se neki malo sramili, trenerice su ih poticale i podržavale da obave sve vježbe kako treba. Nakon zagri-javanja počeli su bacati lopte u koš. Visina, izgled, broj lopti uspješno ba-

Naši učenici sa veselom skupinom

Svjetsko atletsko prvenstvo

Ova skupina je ostvarila impresivne rezultate na Svjetskom atletskom prvenstvu osoba s Downovim sindromom u Portugalu. Ivica Vidulić iz Žmana je osvojio treće mjesto u bacanju koplja. Filip Kulonja iz Dobropoljane bio je u finalu na 100 m i zauzeo je šesto mjesto. U triatlonu je Filip ukupno osmi, Ivica dvanaesti, a Kristofor Rašin četrnaesti.

čenih u koš, ništa od navedenog nije njima bilo važno. Važno im je da se međusobno zabave i da nauče nove vještine.

Kvalitetna komunikacija

Njihov sindrom nije utjecao na njihovo ponašanje niti međusobne odno-se. Svi su se podržavali i međusobno komunicirali. Na pitanje kakva su djeca, trenerica Šango je odgovorila da su dragi, otvoreni i srdačni. Treći dio treninga je bio vođenje lopte. Tu su se istrcali, ismijali, zabavili se i potrošili najviše energije. Za vrijeme

intervjua Filipa saznali smo da mu je najdraža košarka kao i većini momčadi. Rekao je kako između njih nema svađe, već kvalitetne komunikaci-je. Na kraju treninga ostali su raditi vježbe rastezanja iako je bilo nekih kojima se više nije dalo, jer su bili iscrpljeni, ipak su obavili sve vježbe. Toliko vole svoje treninge da se rijetko kad dogodi da ih propuste. Zaista uživaju u njima.

Nakon fotografiranja uputili smo se prema školi, zadovoljni što smo su-djelovali u jednom tako inspirativ-nom treningu i lijepom druženju.

Okruženje za razvoj pametnog grada

Učenici naše škole aktivno su sudjelovali na My Smart City konferenciji. Dok su jedni slušali predavanja, drugi su snimali.

Napisala: **Marijeta Domijan, 3. E**
Fotografija: **Ante Parunov, 4. D**

Učenici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar sudjelovali su na CodeLab radionicama My Smart City konferencije koju su pokrenuli predstavnici zadranske IT scene u suradnji s Razvojnom agencijom Zadarske županije, Gradom Zadrom i brojnim lokalnim partnerima. Konferencija se održala u Kazalištu lutaka i trajala je tri dana, od 11.-13. 10. 2018. Uz brojne zanimljivosti i druženja My Smart City konferencija pružila je učenicima uvid u značajne teme vezane za razvoj Zadra u smjeru inovacija, digitalizacije i novih tehnologija. Konferencija je financirana iz projekta CODE - Cooperation for Development of Cross

Border Business Environment. Budući web dizajneri, učenici 3. E razreda su pod vodstvom profesorice Dubravke Klarin Glavan, pratili četiri CodeLab radionice.

Internet of things

Na prvoj radionicici, Frontend development, predavač Igor Lončar, je na stranici freecodecamp objašnjavao učenicima osnove html-a, css-a i javascript jezika. Svatko je imao svoje računalo. Iskustvo s prve CodeLab radionice je bilo jako zanimljivo i korisno, jer upravo to učenici rade i u školi. Ova radionica je učenicima poslužila kao korisna nadogradnja. Druga radionica, Internet of things, predavača Ante Medića, bila je još zanimljivija, iako ne usko povezana

s područjem rada web dizajnera. Predavač je na radioniku donio zanimljive primjere senzora za parking te senzora za temperaturu. Ovaj drugi učenici su držali u rukama dok su se podatci o temperaturi njihovog tijela očitavali na web stranici. Treća radionica Progressive web apps, Roberta Badurine i četvrta Uvod u magento2 Shop sustav, Vladimira Sedlara i Mladena Đurovića bile su učenicima nešto sasvim novo, ali inspirativno. O svemu tome posvјedočila nam je i profesorica Dubravka Klarin Glavan: „CodeLab radionice i Hackaton učenicima su bili jako zanimljivi, a i korisni. Izašli su van iz škole, družili se s ljudima iz realnog radnog okruženja. Saznali su dosta novih informacija, upoznali se s novim tehnologijama.

Dobili su i nove ideje u kojem smjeru se razvijati te samostalno educirati.“

Pobjednici Hackathon natjecanja

Drugi dan učenici su bili na predstavljanju radova naprednih programera i programera početnika s natjecanja Hackathon. Za početnike, pretežito srednjoškolce nagrada je bila 10 000 kn, a za napredne programere čak 30 000 kn. Prvo mjesto u kategoriji početnika osvojili su „Panonski mornari“ iz Tuzle, dok su u naprednoj kategoriji izabrana dva pobjednika – „Sighter“ iz Mostara i „El Negocio“ iz Zadra.

Rad u realnom radnom okruženju

Osim prisustva učenika radionicama CodeLab te natjecanju Hackaton, učenici 4. D razreda bili su angažirani

Učenici 3. E razreda na radionicama CodeLab

Prvo mjesto u kategoriji početnika osvojili su „Panonski mornari“ iz Tuzle, dok su u naprednoj kategoriji izabrana dva pobjednika – „Sighter“ iz Mostara i „El Negocio“ iz Zadra.

i u ulozi snimatelja svih događanja. Snimali su konferenciju, radionice CodeLab-a, natjecanje Hackaton i prezentaciju radova. Učenici su i montirali presjek svih događanja koji će se moći vidjeti na službenoj stranici projekta. O svemu tome pričali smo i s profesoricom Anamarijom Ivković. „Cilj ove suradnje je da učenici kroz predmet medijski projekti steknu dojam o radu u realnom radnom okruženju od same narudžbe posla, dogovora za snimanja te o montaži konačnog proizvoda.“ – rekla je profesorica.

Na kraju ove My Smart City Hackathon i konferencije Zadar možemo zaključiti da je važnost tehnološkog sektora za razvoj grada Zadra velika te da u gradu zaista ima mladih, a i onih starijih čije ideje mogu učiniti grad boljim mjestom za život.

POZITIVNO O Z-GENERACIJI

Smatra se da je odrastanje u svjetskoj ekonomskoj krizi z-generaciji dalo osjećaj uznemirenosti i nesigurnosti, zbog čega su naučili biti nezavisni, a time, borbeni i ambiciozni.

Napisala: **Lucija Paleka, 2. C**

Fotografija: **David Padovan, 4. D**

Za one koji nikada nisu čuli za z-generaciju, riječ je o osobama rođenim od 1995. Naziva ih se još i iFejs generacijom te iPhone generacijom. Kaže se i da su se prije naučili koristiti mišem nego žlicom. Nedvojbeno je da smo generacija drugačija od svih drugih. Svijet u kojem živimo je okutan, međutim, upravo nas on, takav kakav je, oblikuje, tjera nas da se trudimo. Ponekad radimo i ono što ne želimo. Kažu da smo generacija koja je otpočetka živjela u recesiji. Iz toga proizlazi naša ambicioznost, kreativnost i znatiželja. Što god drugi pričali o nama, mi se ne predajemo, jer mislimo da smo sposobni za velike stvari. Starije generacije kažu da je z-generacija lijena, nemarna, da ništa ne

zna o životu, ali to nije istina. Većinu vremena provode u školi, a ono malo slobodnog vremena idu na raznorazne aktivnosti. Sve te aktivnosti razvijaju njihovu fizičku i psihičku spremu. Svi z-ovci su različiti. Imaju različita razmišljanja, karakter pune likovno talentirane djece. Sve su te aktivnosti super, jer razvijaju z-generaciju u vrlo kompetitivnu generaciju. I u našoj školi postoji jako puno talentiranih, kreativnih, ali i ambicioznih učenika. Možda zbog školskog sustava, zastarjelih meto-

Najmlađi pripadnici z-generacije imaju oko pet godina i idu u vrtić, a najstariji će uskoro stići na tržište rada.

i ponašanje. Prema tome svi različito provode svoje slobodno vrijeme. Tereni i dvorane su puni mlađih i djece koja se bave različitim sportovima. Glazbene škole su pune glazbeno talentirane djece koja uljepšavaju, ali i olakšavaju svima život, jer budimo realni, svakome je lakše funkcionirati uz glazbu. Likovne škole su da poučavanja, ne dolaze toliko do izražaja, ali postoje. Možemo zaključiti da je na kraju krajeva z-generacija vrlo prihvatljiva. Možda smo većini odraslih pa i profesorima nejasni, ali većina nas zna kojim putem ići. Imamo svoj cilj i težimo k tom cilju, borbeni kakvi jesmo.

Z-ovci: kreativni i ambiciozni

Z-GENERACIJA OVISNA JE O EKRANIMA
– POSLJEDICE SU KATASTROFALNE

Ekransko ludilo

Jedna od mogućih posljedica prečestog korištenja današnjih modernih tehnologija je osim pretilosti i mentalnih problema i nedostatak socijalnih vještina.

Napisala: **Josipa Hromin, 2. C**
Fotografija: **Arhiva škole**

Razni stručnjaci spominju da generaciji Z nedostaje socijalnih vještina, jer ne njeguju toliko osobni kontakt. Dječa u sve ranijoj dobi počinju koristiti internet, a roditelji nemaju dovoljno znanja da ih zaštite od mogućih zloupornih uporaba. Istraživanja pokazuju da se većina djece s digitalnim uređajima susreće u četvrtoj godini života te da više od polovine djece u školskom uzrastu već posjeduje jedan digitalni uređaj. Ono što zabrinjava je i činjenica da djeci danas više nije dovoljan jedan ekran, nego uživaju gledajući u dva.

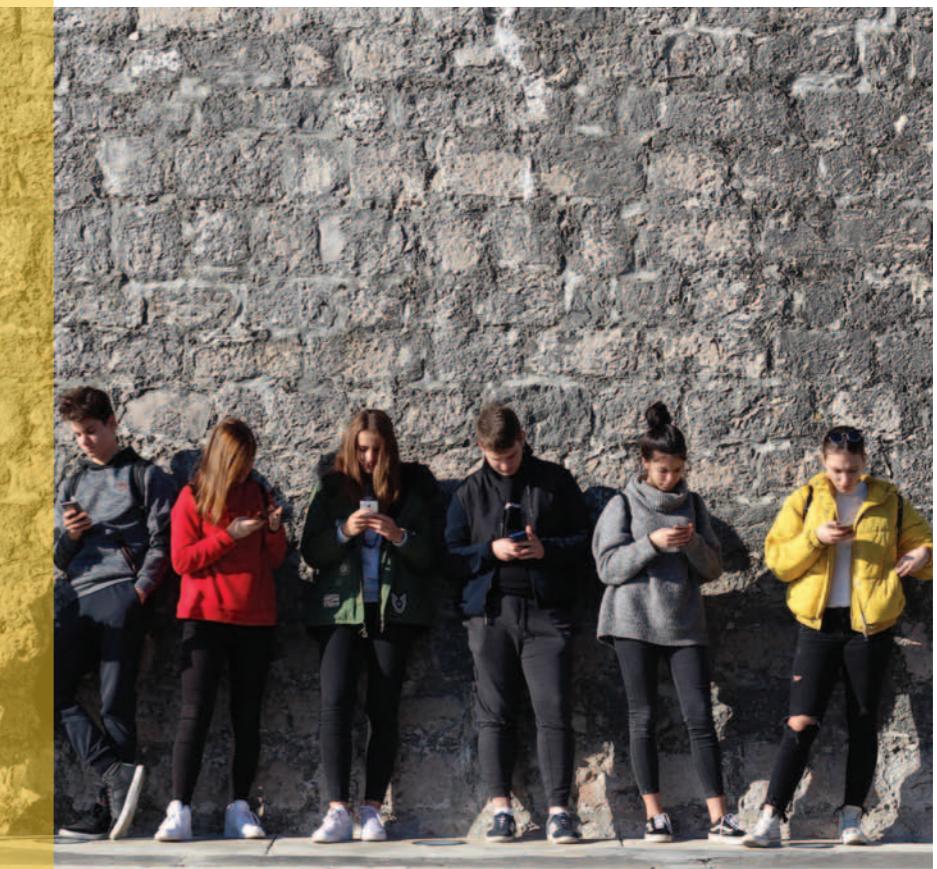
Loše strane modernih tehnologija

Mnogi od vas misle da je ovo samo pametovanje o tome kako je tehnologija loša za nas i da bi je se trebali odreći, ali saslušajte me. Ja sam osoba, kao i

vi. Mobiteli, laptopi, tableti i mnoge druge ekranske naprave su jako korisne, ali mogu izazvati ovisnost ili tako reći ekransko ludilo. Sami sebi kažemo da nismo ovisni, ali zapravo jesmo. Ocjene nam postaju sve gore i gore, što čini naše roditelje ljutima. Prijete da će nam oduzeti mobitele, ako se ne popravimo u školi. Društvene mreže i igrice nas udaljuju od našeg svijeta i odvedu nas u virtualni svijet koji je po našem mišljenju bolji. Taj svijet nas opušta i odmara. Igrice postaju zanimljivije što čini igrače još ovisnijima.

Ovisnost o ponašanju

Iako još uvijek ne postoji službena dijagnoza ovisnosti o ekranima, u nekim zemljama postoje centri za odvikavanje. Ova bolest današnjice je podjednako opasna kao i ovisnost o alkoholu i drogi. Dok je kod istih riječ o ovisnosti o sredstvu, ovdje se radi o ovisnosti o ponašanju. U ovom slučaju, pojedincima internet, igrice i društvene mreže

Anketni upitnik

U školi smo proveli i anketu o ovisnosti učenika o ekranima. Anketu smo proveli na svim uzrastima – od prvog do četvrtog razreda. Rezultati su uznemirujući. Čak 86% učenika izjavilo je da dnevno provodi više od tri sata za ekranima. Njih 43% spava manje zbog vremena provedenog za ekranom. Usprkos tome njih 80% smatra da to ne utječe negativno na njihove ocjene.

postaju važniji od škole, posla ili obitelji. Počinju kasniti, razdražljivi su ako im je onemogućen pristup internetu, sve više vremena provode uz kompjuter, kronično su neispavani, umorni, tje-

socijalnim vještinama, a i pojedinici koji zbog svoje nezainteresiranosti za druge sadržaje ili osobnog nezadovoljstva, nalaze utjehu u internetu. Kad vidimo da osoba počinje propu-

Svako drugo dijete danas uživa gledajući u dva ekrana, jer im jedan uređaj nije dovoljan.

lesno neaktivni, nerijetko i u sukobu s ukućanima. Mogu upasti u finansijske neprilike, podbaciti u školskom uspjehu, ostati bez posla ili narušiti odnose u obitelji."

Gdje je granica „normalne“ uporabe interneta i pojave problema?

Postoje osobe kojima se teško oduprijeti aktivnostima na društvenim mrežama, online pričaonicama, kupovini ili računalnoj igri. U posebnom riziku su mladi ljudi s nedovoljno razvijenim

štati prilike za druženjem s prijateljima, obitelji ili boravkom u prirodi te sve aktivnosti podređuje vremenu za kompjuterom, možemo biti sigurni da ima problem.

Na kraju možemo zaključiti je da bez današnjih modernih tehnologija ne možemo, ali možda je bitno da naučimo mi upravljati njima, a ne one nama. A evo i savjeta za sve nas mlade: Više sporta, više umjetničkih aktivnosti će nas dovesti do više uspjeha u stvarnom životu te ćemo tako imati manje potrebe za virtualnim svijetom.

RAZVOJ TEHNOLOGIJE NAJBITNIJA JE ZNAČAJKA Z GENERACIJE

Jesmo li spremni na promjene koje donosi tehnologija?

Nesvesno postajemo ovisni o širokoj dostupnosti informacija u jako kratkom roku, toliko da se počinjemo i previše oslanjati na tehnološke povlastice.

Napisala: **Marija Vucić, 4. C**

Fotografija: **Mihaela Grgeč, bivša učenica PGŠ Zadar**

Osvit Z generacije bio je popraćen razvitkom tehnologije, koja je i danas u velikoj mjeri isprepletena s našom svakodnevnicom. Može se reći da stupanj razvoja ove generacije mjerimo stupnjem razvoja tehnologije, što dakako ostavlja dubok trag na našem društvu. Razvija se pitanje, da li nas tehnologija u svojoj moći i razgranatosti vodi prema naprijed, ili zapravo nazadujemo u ljudskim, temeljnim vrijednostima?

Prolaskom godina i izmjenjivanjem generacija, tehnologija sve više dobiva na važnosti i sve više okupira naše živote. Došli smo do točke gdje tehnologija i njeni oblici utječu na djecu sve ranije dobi. Promjena je toliko velika da se može uočiti ogromna razlika unazad samo jednog desetljeća. Tehnologija je postala toliko nadmoćna da se umiješala u samu ljudsku prirodu. Ona postaje navika, ponekad čak i ovisnost. Nesvesno postajemo ovisni o širokoj dostupnosti informacija u jako kratkom roku, toliko da se počinjemo i previše oslanjati na tehnološke povlastice. Možda

polako gubimo to nešto u nama što ne bi trebali. Iako je prvotna namjera razvoja tehnologije bila da nas međusobno povezuje, upravo je ona postala ono što nas otuđuje. Došlo je do toga da razvoj tehnologije koji je sveobuhvatan, smanjuje razvoj društva općenito. Može se reći da je ljudsko društvo postalo destabilizirano, a ljudski život isprazan, lišen duševnosti i jedne drugačije vrste kreativnosti i inteligencije. Situaciju u budućnosti je možda teško predvidjeti, pa tako je teško i intervenirati, jer nitko sa sigurnošću ne može znati kamo sve to zapravo vodi. Možda nam je suđeno

dostići neku novu razinu svijesti, nov način razmišljanja i načina življenja u cijelini. Mogućnosti zasada ostaju neograničene, no sve to i dalje ostavlja traga na ljudskoj psihi. Želimo li zapravo živjeti u izrazito naprednom, ali isto tako i neporecivo osamljenom svijetu? Želimo li da se život jednog dana svede na tehnološku, sterilnu simulaciju, ili je možda nesavršena, ali dobro poznata i odavna prihvaćena realnost i dalje poželjnija? Kako bi postigli sreću, moramo pronaći balans između novog i starog svijeta i uzeti ono najbolje iz svakoga. Osvijestimo li se na vrijeme, možda nas jednog dana takva budućnost i dočeka.

Biti Z prijatelj

Puno svojih prijatelja sam upoznala na jako čudne načine. Neka su čak proizašla iz svađa, što je jako ironično za pojам prijateljstva.

Napisala: **Anđela Bučić, 4. C**

Opće je poznato da je čovjek rođen kao biće sa socijalnim potrebama i potrebama za odgojem. Svi smo rođeni da se kroz život uz pomoć prijatelja i roditelja stvaramo kao osobe. Roditelji nisu nužno ti koji odgajaju djecu. Mogu reći da sam kroz razgovor sa svojim prijateljima saznaла i došla do nekog zaključaka o kojima nikada nisam imala priliku pričati s roditeljima. Mislim da su neki od mojih prijatelja igrali vrlo važnu ulogu u mom psihičkom razvoju i kritičkom razmišljanju.

Puno svojih prijatelja sam upoznala na jako čudne načine. Neka su čak proizašla iz svađa, što je jako ironično za pojam prijateljstva. Dijeljenje prijatelja na najbolje i one ne tako bliske nema smisla. Sada znam kako mi je osoba koja mi stvara tjeskobu dok

Sada znam kako mi je osoba koja mi stvara tjeskobu dok s njom pričam ili pred kojom moram stvarati cenzuru u priči samo poznanik.

s njom pričam ili pred kojom moram stvarati cenzuru u priči samo poznanik. Prijatelj je osoba s kojom satima možeš pričati o banalnim stvarima i ne osjećati se nelagodno ili glupo. Kod svojih prijatelja cijelim kada se u tišini počnu smijati i skupa se prisjetimo nekog događaja koji nam u tom trenu stvaraju melankoliju. Prijatelj je osoba na koju te podsjećaju mjesto gdje si s njim bio i priče koje ste pričali, pjesme koje ste slušali. Mogla bih danima pisati pojedinačno o svakom prijatelju koji je sa mnom kročio kroz život, no mislim da to u ovom trenutku nije nužno, jer se iz svega ovoga može zaključiti da su moji prijatelji za mene najvažniji u životu. Ne znam što bih bez njih. Ponekad me naljute, ali ja im ne zamjeram. Treba pamtitи dobre trenutke i uspomene. To je valjda ono što nas gura kroz život da bismo zapravo živjeli, a ne samo preživljavali. Biti prijatelj najljepša je i najbolja dužnost koju mi je život dao.

ISTRAŽILI SMO ZBOG ČEGA DOLAZI DO SUKOBA
IZMEĐU NAS I NAŠIH RODITELJA, BAKA I DJEDOVA

Sukob generacija

Između različitih generacija javljaju se sukobi, jer svi odrastamo u vremenu koje ima svoja socijalna, ekonomska, društvena i druga karakteristična obilježja, koja oblikuju nas i naše stavove.

Napisala: **Emma Maltež, 2. C**
Ilustracija: **Frane Magić, 2. C**

Što si opet na mobitelu? – A ne znam što bih radila. Koliko dugo već gledaš televiziju? – Gledat ću televiziju koliko god ja želim. Još si za računalom? – Da, i nemoj mi smetati. Ajde izadi na zrak, zovi ekipu, nemoj cijeli dan provesti ispred računala/mobitela... – Već sam ih pitala, ne da im se, a drugi nisu u gradu. Danas ne želim ići nikamo.

Zašto dolazi do sukoba?

Između ljudi koji su rođeni u različito vrijeme postoji sukob koji se javlja iz različitih razloga. To su npr. socijalne, ekonomske i društvene promjene koje su zahvatile svaku generaciju. Takav sukob je svakidašnji problem, o kojem svatko ima svoje mišljenje i o kojem svatko govori. Bar jednom ste čuli ili vidjeli neke starije osobe kako vas ili nekog na ulici kritiziraju. „Današnja djeca se ne znaju igrati ni pričati jedni s drugima. Zatvoreni su i povučeni u sebe. Komuniciraju jedino uz pomoć mobitela ili računala. Kad smo mi bili njihovih godina, uvijek smo bili vani, igrali smo razne igre za koje oni ni ne znaju da postoje. Rijetko se viđaju djeca u igri skrivača, grupa traži grupu, lastika, trlje, tane (školice), lovice, odbojke, košarke.“ Ovo je samo jedan primjer onoga što se može čuti svakog dana. Svakidašnji sukobi zapravo i nisu ni

šta čudno s obzirom da su generacije živjele u drugim vremenima, u različitim socijalnim, društvenim i ekonomskim uvjetima.

Karakteristike generacija

Baby boomers generaciji pripadaju svi rođeni nakon 2. svjetskog rata. To su djeca cvijeća rođena od 1946. do 1960. godine. Nazvani su tako jer je tada bio zabilježen najveći natalitet. Bili su svjedoci brojnih društvenih i političkih nemira. Njihove karakteristike su jaki karakteri, samopouzdani i sposobni ljudi koji su isprobavali nove stvari.

Svi rođeni od 1960. do 1980. godine pripadaju X generaciji. Ovo je bilo doba recesije i deindustrializacije. Tada se povećala nezaposlenost i vladalo je ležernije i modernije poslovanje. Postojaо je stav: Uzmi novac i bježi. Ovo je generacija buntovnika koji su naređivali i radili što ih je volja. Generaciji Y pripadaju svi rođeni od 1981. do 1995. godine. Oni su prvi odrasli uz tehnologiju. To je najbrojnija generacija. Oni su najobrazovaniji, marljivi, originalni, iskreni, ali i ironični.

A naša generacija je Z generacija. Njoj pripadaju svi rođeni nakon 1995. godine. Za nas se smatra da ćemo vjerojatno imati najbolje obrazovanje. Koristimo internet od malih nogu. Općenito smo naviknuti na tehnologiju i okruženi smo

virtualnim svjetom. Većina našeg komuniciranja se odvija na društvenim mrežama. Najčešće uzroke sukoba raspravili smo s našim mama, tatama i bakama.

Kako ste se dogovarali i kako su izgledali vaši izlasci?

Baka (Baby Boom generacija): Pošto nije bilo telefona, dogovorili bi se kad bi se vidjeli ili u školi. Znali smo ići u kino, na ples, na igralištu gledati utakmice... **Mama (Generacija X):** Dogovarali smo se u školi, a ukoliko nismo stigli, onda bi se dogovorili preko telefona kad i gdje bi išli. Išli bismo u šetnju, vozili bi bicikle po gradu, išli na kavu, u kazalište, na koncerte, u diskopit. **Lucija (Generacija Z):** Ne izlazim

Z generaciji pripadaju svi rođeni nakon 1995. godine. Pripadnici ove generacije koriste internet od malih nogu, naviknuti su na tehnologiju i okruženi su virtualnim svjetom.

baš puno, pošto svi koje znam taj dan ne mogu ići sa mnom. A kad izađem, svi su većinom na mobitelu. Dogovorimo se preko mobitela: WhatsApp-a, običnih poruka, Instagrama. Idemo u grad, u kafić, Vruljicu i ostale parkove, na palacinke, pizzu ili kod nekog prijatelja.

Jeste li radili preko ljeta?

Baka (Baby boom): Jesam.

Mama (Generacija X): Da, prodavala sam sladoled.

Tata (Generacija X): Prodavao sam karte za turističke atrakcije.

Josip (Generacija Y): Radio sam na plaži i vozio sam brod koji je vukao padobran nekoliko godina.

Lucija (Generacija Z): Nisam, ali htjela sam. Prekasno sam počela tražiti. Na neka se mesta nije zapošljavalо jer je jedan od radnih uvjeta bio imati najmanje 16 godina.

Kako ste provodili svoje slobodno vrijeme?

Baka (Baby boom generacija): Kuhali smo, pričali smo uz vatru, igrali smo mnoge igre koje su danas zabavljene, provocirali smo profesore...

Mama (Generacija X): Igrali smo košarku, odbokku, slušali ploče, gledali televiziju, mijenjali bi se za cd-ove i ploče, igrali kartaške igre. **Tata (Generacija X):** Igrali smo nogomet, gledali smo cure, ostajali bivani do kasno, igrali smo kartaške igre, kao npr. briškula, belot, ponekad i biljar, krali bi voće sa susjedovih stabala...

Lucija (Generacija Z): Crtam, slušam glazbu i idem vani s prijateljima.

A ljetne praznike?

Baka (Baby boom generacija): Kupali bi se u rijeci i poljevali bi se

ne idemo na more, onda idemo kod nekog i kod njega upalimo klimu. Pijemo hladna pića i uživamo u sladoledu.

Kako vam je bilo u školi?

Baka (Baby boom generacija): Super, voljeli smo učiti i nekih stvari, ne toliko bitnih, se sjećam i danas. Ipak morali smo paziti kako se ponašamo zato jer su nas profesori neko vrijeme i tukli. To su bila takva vremena i vladala je disciplina.

Mama (Generacija X): Lijepo, ponekad se želim vratiti u te dane. Tu su nastala neka od najljepših sjećanja iz mog života. Imam nekoliko prijatelja iz srednje škole i fakulteta.

Tata (Generacija X): Nisam volio školu, ali prijatelje koje sam tamo stekao i dan danas imam. Naučio sam puno stvari i zahvaljujući školi znam puno o svom zanatu.

Lucija (Generacija Z): Dobro, jako mi se sviđa smjer koji sam upisala. Razred je dobar i neki profesori znaju pričati s nama i uče nas životnim stvarima, a ne samo predmetno gradivo.

Što mislite o Z generaciji?

Baka (Baby boom generacija): Trebammo ih znati voditi i prihvati onake kakve jesu.

Mama (Generacija X): To je najinteligentnija generacija do sada. Trebaju paziti kako koriste tehnologiju, jer ona ima svoju negativnu stranu.

Tata (Generacija X): Previše su na mobitelima i za računalima i to nije zdravo.

Lucija (Generacija Z): Ja spadam u tu generaciju i mislim da nisam baš tipični primjer pripadnika ove generacije.

Tata (Generacija X): Biciklima bi išli do mora, skakali bi sa svega s čega se može skočiti u more. Učili bi razne skokove kao talijanka, bomba na glavu, bauk, salto i druge. Naravno, puno puta smo se i ozlijedili. Sjedili bi u kafiću na plaži dok se ne bi osušili i onda bi opet išli u more. **Lucija (Generacija Z):** Idem na more sa svojom obitelji i prijateljima. Ako

Gdje je nestao čovjek?

Napisala: Lucija Špralja, 3. C

Fotografija: Ivana Vukša, bivša učenica PGŠ Zadar

Svijet kojim hodamo danas nema isto lice koje su poznavali naši pretci prije mnogo godina. Ono je ostarilo, izboralo se i nalik je najmudrijima koji žive u njemu. Ali u njegove crte lica utopile su se mnoge nove stvari i vjetar je na obalu donio neke nove ljudе. Jesmo li ono što radimo, mislimo i govorimo? Prolazimo li četkom samo kroz vlasti ili češljamo i misli koje rastu iz tjemena? Ostaju li djela na našoj koži i suze na našim trepavicama, nakon što se umijemo? Kao što sreća reže bore na našem licu, tako osobnost pravi dubinu u glasu što puštamo iz naših usta. A mnogi to i ne shvaćaju. Njihovo tijelo je prazan i hladan dom odbjeglog, nezadovoljnog stanara, a njih nije briga, dok vanjštinu krase dobrim odijelima. Već dobro naučenu glumu obučenu u empatiju dijele okolo kao da je život samo predstava. A praznina je samo mrtav pojam i ljepša verzija realnosti koja nam taji da nema dobrog, u nama je zlo. Ako ne spremamo našem stanaru gozbu dobrih djela i ne grijemo tijelo toplim i pravednim mislima, uskoro ćemo ostati samo s njegovim sebičnim tragovima.

Takvima bi se moglo puno reći, da neke misli nemaju svoju formu u glasu, već ostaju u glavi. Lažna se ljepota gura među stvarnost i stvara iluziju modernog vremena, što osljepljuje one što ponosno tuku šakom u prsa pod kojima više nitko ne spava.

LIDRANO 2018.

Radioigra
Adriana
Valčića i Luke
Božinovića
zauzela treće
mjesto

Napisao: **Luka Božinović,**
4. D

Državna smotra „Lidrano“ za učenike srednjih škola održana je u Primoštenu, od 19. do 23. ožujka 2018. godine. Predstavnici naše škole su bili Adrian Valčić i Luka Božinović, učenici 3. D razreda sa radioigrom „Za kralja Ferdinanda“. U konkurenциji od ukupno sedam radova naša radiodrama zauzela je treće mjesto, dok je pobjednik bio tim iz Metkovića sa svojom radijskom emisijom „Tardisom kroz Eurosong“. Posebnost ovogodišnjeg „Lidranoga“ je bila ta što su svi natjecatelji u kategoriji radijskih emisija, međusobno ocjenjivali radove jedni drugima po kriterijima stručnog žirija (tehnička izvedba, kvaliteta zvuka, ideja, dojam...) te smo na taj način stekli detaljan uvid u način rada žirija. Sve upućene kritike su bile konstruktivne i cijeli je događaj protekao u opuštenom i prijateljskom raspoloženju, onakvom kakvog želimo vidjeti i na sljedećim „Lidranima“.

TALENTI PRIRODOSLOVNO-GRAFIČKE ŠKOLE ZADAR

Ponovno prvi!

Na državnom natjecanju iz obrazovnog sektora grafičke tehnologije i audio-vizualnog oblikovanja, a u kategoriji grafičke tehnologije i dizajna, učenik Prirodoslovno-grafičke škole Zadar, Roko Ahmeti, osvojio je prvo mjesto.

Napisala: **Laura Tršić, 3. C**
Fotografija: **Jure Mišković / HANZA MEDIA**

Četiri godine učenici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar na državnom natjecanju u kategoriji grafičke tehnologije i dizajna osvajuju prvo mjesto. Natjecanje se održavalo od 25.-27. travnja 2018. godine u Školi za dizajn, grafiku i održivu gradnju u Splitu. Sudjelovalo je 29 učenika i 21 mentor iz devet hrvatskih srednjih škola. Natjecanje je podijeljeno na tri kategorije: multimediju, grafičku teh-

nologiju i dizajn te web dizajn. Naši srednjoškolci su se okušali u sve tri kategorije: Roko Ahmeti uz mentora Ivana Friganovića u kategoriji grafičke tehnologije i dizajna, Diana Dujlović uz mentoricu Dubravku Klarin-Glavan u kategoriji web dizajna te u kategoriji multimedije, Filip Berović i Edi Radičev uz mentora Mira Krnetu.

Prvo mjesto u kategoriji grafičke tehnologije i dizajna

Prvo mjesto u svojoj kategoriji odnio je naš Roko, „vrijedno čudo“ svojih

Uz mentora, profesora Ivana Friganovića, Roku je najveća podrška i njegov brat s kojim planira nastaviti posao u grafičkom studiju CMYK.

Roko Ahmeti u radionici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar

roditelja. Dvojac iz 4. D razreda, Filip Berović i Edi Radičev, uzeli su broncu izradivši također odličnu radio-reportažu na temu intelektualnog vlasništva, a učenica 4. E razreda, Diana Dujlović plasirala se na peto mjesto u kategoriji Web dizajna. Zadatak je bio izrada responzivnog web rješenja.

Najbolje riješen zadatak izrade logotipa

Roko je najbolje riješio zadatak izrade logotipa i etikete za bezalkoholno pivo BAP. Njegova najveća podrška i mentor uz profesora Friganovića je i njegov stariji brat koji ga je podu-

čavao svim malim i velikim tajnama grafičke struke. Roko je i sam priznao da bez svoje obitelji ne bi ostvario ovoliki uspjeh, a njihova podrška mu je poticaj za daljnji rad. Kako doznađemo Roko planira nastaviti posao uz brata u grafičkom studiju CMYK. I naravno kako doliči jednom završenom grafičkom uredniku-dizajneru, dobitniku prve nagrade, lagano ide ka ispunjenju svojih ciljeva. Njega baš i nećemo susresti tako često po gradu, tu i tamo u njegovom najdražem kafiću, ali njegove rade su srest ćemoiza svakog ugla. Jer kako doznađemo i vidimo cure po grafičkoj školi već su počele lijepiti naljepnice njegova novog logotipa koji je napravio za jedan bar u centru grada. A vjerujemo da se tu neće zaustaviti. Što se tiče samog natjecanja rekao nam je kako sa sobom osim medaљe odnosi i lijepo dojmove, no cijele pripreme su bile pomalo stresne, a osjećao je i laganu tremu. Na samome kraju ništa od toga nije bilo bitno. Dao je sve od sebe i učinio nas vrlo ponosima!

INTERVJU S PROFESOROM LIKOVNE UMJETNOSTI I GRAFIČKOG DIZAJNA, MATOM LJUBIČIĆEM

150 tisuća "kamenčića" ugrađeno u mozaik u crkvi Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije

Cijeli projekt ne bi bio izvediv bez pomoći obitelji profesora Ljubičića te nekoliko prijatelja - akademskog slikara Petra Mikulića, zadarske firme „Svijet stakla“ na čelu s višegodišnjim suradnikom i prijateljem Mijom Tolićem, našeg ravnatelja Tomislava Grbina, profesora Ivice Šimurine kao i Marija Pedića, prijatelja iz klasične gimnazije.

Napisao: **Teo Ivankarov, 2. C**
Fotografija: **Privatna arhiva**

Profesor likovne umjetnosti i grafičkog dizajna u Prirodoslovno-grafičkoj školi Zadar, Mate Ljubičić, u slobodno vrijeme bavi se slikarstvom i oslikavanjem crkava. Zadovoljstvo mu također predstavlja i organiziranje humanitarnih akcija te likovnih kolonija i aukcija. Posljednjih godinu dana intenzivno se bavio projektom u crkvi Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije. Riječ je o slici koja je velika 6x6 metara i u koju je ugrađeno 150 tisuća murano "kamenčića". S profesorom smo pričali o samom projektu te o zanimljivostima iz njegovog života.

Odakle ste rodom i kako ste došli u Zadar?

- Rođen sam u prekrasnom Prisoju, malom mjestu na Buškom Blatu u općini Tomislavgrad u BiH, malo prije nego je to veliko ravno polje između Tušnice i Kamešnice pretvoreno u najveće umjetno jezero u Europi. Po završetku akademije vratio sam se u TG i zaposlio se u uredništvu lokalnih novina. Međutim, brzo sam shvatio da mi se život i profesija tu neće razvijati onako kako sam to zamišljao pa smo supruga i ja odlučili sreću potražiti negde drugdje. Tako smo 1988. došli u Zadar, nakon mog Prisoja, najlipše mesta na svetu.

Koju ste školu završili?

- Srednju školu za primijenjenu umjetnost i industrijsko oblikovanje završio sam u Splitu, a Akademiju likovnih

umjetnosti u Sarajevu.

U kojim školama predajete i koje predmete?

- U Klasičnoj gimnaziji Ivana Pavla II. predajem likovnu umjetnost, a u Prirodoslovno-grafičkoj školi Zadar osim umjetnosti predajem i grafički dizajn.

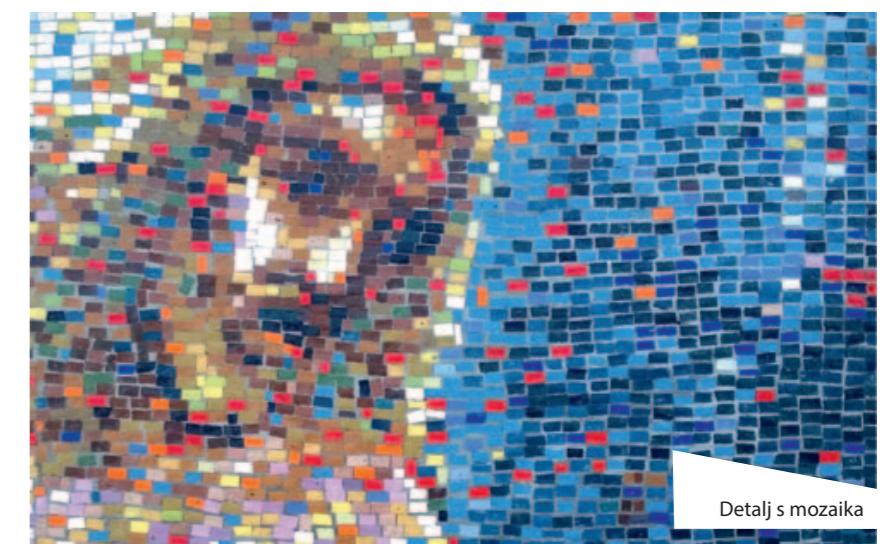
Možete li navesti nekoliko anegdota s nastave?

- Uh, o tome bih mogao napisati knjigu. Evo, sjećam se kako su mi u pismenim ispitima umjesto Memfisa znali pisati *menzis* (Memphis, je bila drevna prijestolnica Donjeg Egipta i Starog egipatskog kraljevstva). Da je Masaccio Adama i Evu naslikao *nagle*, a ne *nage*. Da je Mona Lisu naslikao Picasso. Da je Egipat okružen plodnim tlom koji se zove pustinja. Da su piramide grobnice i da su visoke oko pola metra. Da postoje jednobrodne, trobrodne i parobrodne bazilike, ... itd. To su samo neke sitne provale kakve se sigurno događaju i u svim drugim

školama i predmetima, ali ih kao takve pamtim više i duže od onih pozitivnih i lijepih kojih nedvojbeno ima puno više. Upravo ti i takvi događaji (anegdote, kako ih ti zoveš) su ono što rad s vama mladima naš posao čini zanimljivijim, zabavnijim, ali i odgovornijim. Svi ste posebni i originalni i meni je osobno jako zanimljivo promatrati tu vašu borbu i načine kojima pokušavate riješiti te „teške“ zadaće i probleme, sve izazove i iskušenja koje ovaj brutalni život već sada stavlja pred vas. To je škola za život. Ja osobno jako cijenim tu vašu borbu. Volim tu spontanost i načine (i spretnost i nespretnost) kojima to pokušavate riješiti pa iz tog razloga podjednako volim jedne i druge – i one već sad genijalce kao i one koji su najmanje svojom krivicom manje s(p)retni.

Čime se bavite u slobodno vrijeme?

- U slobodno vrijeme...? Radim u školi,

Detalj s mozaika

bavim se grafičkim dizajnom i slikarstvom. Šalim se, naravno – svim tim se bavim profesionalno, ali me jedno odmara od drugoga. Svojim radom volim pomagati potrebnima. Često organiziram humanitarne akcije, likovne kolonije i aukcije i rado se odazivam na sve takve gdje me pozovu. To je ugodno, a ujedno i korisno druženje s kolegama i prijateljima. Uz sve to volim sjesti na neku obalu loviti ribe, pogledati dobar film, utakmicu, ...

Kada ste se počeli baviti oslikavanjem crkava?

- Par godina prije Domovinskog rata Hrvatska biskupska konferencija u Zadru je osnovala Hrvatski institut za liturgijski pastoral. Nekim čudom ili Božjom providnošću tu sam relativno brzo dobio posao. Osim grafičkog uređenja časopisa „Živo vrelo“, raznih knjiga i drugih edicija, uskoro se pojavila potreba za renoviranjem starih i uređenjem novih crkava. Naročito nakon rata. Najviše zahvaljujući tadašnjem pročelniku HILP-a, jednom od najpoznatijih i najuglednijih hrvatskih teologa i liturgičara, profesoru liturgike i sakralne umjetnosti, fra Bernardinu Škunci, počeo sam se intezivnije baviti uređenjem sakralnog prostora, a i moje slikarstvo je nezadrživo krenulo tim putem. To je zaista neiscrpna tema i iskušenje za one koji vjeruju - kako je i on sam često znao reći - uprizorenje Tajne (Misterija) kršćanstva na likovni način najteži je zadatak za umjetnika i zahtjeva najsnažniji umjetnički izraz.

I zaista, ta tema i danas kao najveći izazov zaokuplja moju pozornost i interes.

Gdje su te crkve i u kojim su mjestima?

- Od kompletног uređenja prezbi terija u nekoliko crkava i kapela do oltarnih slika, križnih puteva i vitraja osim u Hrvatskoj poprilično toga radio sam u BiH, a nešto i u Crnoj Gori (Tuzi). Možda najviše na otoku Krku,

Bijelom Polju kod Mostara, Viru i Zagorju kod Posušja pa zatim u Šujici kod Tomislavgrada, Splitu, Josipovcu kod Osijeka, Požegi, Kninu, Ivancu kod Varaždina, Ogulinu, Gorici i Podgradini kod Zadra, podosta toga u Zadru, ... itd.

Koliko Vam je vremena bilo potrebno za napraviti rad u crkvi Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije?

- Kompletan projekt trajao je nešto više od godinu dana, a samo slaganje oko šest mjeseci, što smatram svojevrsnim rekordom za tako zahtjevan rad. U skoro 30 četvornih metara mozaika ugrađeno je oko 150 tisuća murano „kamenića“. Naravno, da to ni u snu ne bi bilo izvedivo bez velike podrške i pomoći cijele moje obitelji i nekoliko prijatelja za koje nemam dovoljno

riječi hvale. Puno nam je pomogao akademski slikar Petar Mikulić kao i zadarska firma „Svijet stakla“ na čelu sa višegodišnjim suradnikom i prijateljem Mijom Tolićem. Mnogi moji vitraji su nastali u toj firmi, a za ovaj mozaik oni su nam ustupili prostor za izvedbu i obavili vrlo zahtjevan posao montaže. Veliku zahvalnost za pomoć, podršku i razumijevanje zasluguju i naš ravnatelj Tomislav Grbin, kolega profesor Ivica Šimurina kao i Mario Pedić, prijatelj iz klasične gimnazije.

Kojim se sve tehnikama služite dok oslikavate crkve?

- Osim vitraja u koje se u klasičnom olovnom ili tifani tehnikom ugrađuju različite vrste stakla, oltarne slike i postaje križnoga puta, u početku sam slikao uljem na platnu dok zadnjih nekoliko godina koristim isključivo akril.

Za mozaik koristim murano materijal.

Koja Vam je tehnika najdraža, a koja Vam je najzahtjevnija?

- Najbolje se osjećam s kistom i bojam u ruci, lijepo se igram s vitrajima, a najzahtjevniji i najteži je mozaik.

Koliko ste djela otprikljike naslikali do sada?

- Na to pitanje nikad nećemo saznati odgovor. Puno se radilo, a koliko djela? Tko zna?

Koje Vam je najdraža djelo?

- Nemam favorita. Ima ih nekoliko kojima se stvarno ponosim. Nekoliko sakralnih objekata kompletno je i idejno i praktično uređeno samo mojim djelima i to me raduje na poseban način.

Koliko ste djela darovali u humanitarne svrhe?

- Jako puno. Od prve aukcije koju sam za djecu palih branitelja organizirao

već 1991. svake godine sudjelujem na brojnom kolonijama, aukcijama i izložbama kojima je namjena humanitarnog karaktera. Nikad nisam ni pokušao brojati. Neki kolege to precizno bilježe dok je meni važnije znati je li ono za što su namijenjene stiglo u prave ruke. Evo, ovom prilikom spomenimo samo manji dio: za razminiranje Hrvatske, za djecu s teškoćama u razvoju, za nezbrinutu djecu, za bolesne i slijepce, za obitelji s četvero i više djece, za siromašnu i nadarenu djecu i studente (15-tak godina), za udrugu Pro-vita, za hrvatske Haške zatvorenicke, za nove mladice, Zaklada Marije De Mattias, Zagreb, za „Umjetnost za različitost“, za Edukacijsko-reabilitacijski centar „Duga“ iz Novog Travnika, za djecu s Downovim sindromom – Vitez, itd.

Imate li u Vašoj kući slike na zidovima? Jesu li to Vaša djela ili ste ih dobili?

- Da, svi zidovi su ispunjeni slikama. Manji dio su moje, a većina je uspomena ili dar od kolega i prijatelja. Često naslikamo ponešto jedan za drugoga ili se mijenjamo za koji rad.

Koje motive najviše volite crtati?

- Moji motivi su najčešće sakralnog karaktera mada se često poigram s vedutama našega grada. Volim slikati i more i konje, a ponekad i neke simboličke ili nadrealne motive iz podsvijesti. Ovisi o nadahnuću ili trenutnoj inspiraciji.

Kakav je položaj umjetnosti na našem tržištu?

- Osobno nisam zadovoljan statusom likovnih umjetnosti u današnjem vremenu i društvu. Mislim da je u uspo

- Uprizorenje Tajne (Misterija) kršćanstva na likovni način najteži je zadatak za umjetnika i zahtjeva najsnažniji umjetnički izraz – rekao je fra Bernardin Škunca.

redbi s drugim umjetnostima likovna umjetnost najzapostavljenija, mada ni ostale u Hrvatskoj tržišno ne stoje dovoljno visoko. Malo je umjetnika danas koji samo od umjetnosti dobro žive. Za većinu, umjetnost je znati i preživjeti.

Za koje sve firme ste radili logotipe i odake crpite ideje za njih?

- Ne vodim evidenciju, ali za neke sam radio kompletan vizualni identitet, evo, pokušat ću se nekih sjetiti: Papa u Zadru 2003., za Kraljevske vinograde, za Majčino selo i Milosrdnog Oca u Međugorju, za HILP Zadar, za Nadbiskupsko sjemenište Zmajević, za Županijski savez školskog športa Zadarske županije, Cool-turizacija, ZDŽupanija, za pomoćnike u nastavi, za Nadbiskupijski euharistijski kongres, za 600. obljetnicu 1. hrvatskog veleučilišta u Zadru, itd. Ideja ponekad bude i previše – ponekad mi je teže odabrat onu najbolju.

Vaši budući planovi i projekti?

- Moja preokupacija je likovno stvaralaštvo – crtanje i slikanje. Kao i uijek do sada ja, evo, opet planiram više slikati za sebe i svoju dušu, a onda me redovito u tome spriječe neki projekti – najčešće tuđi. Čini se da će opet sve biti isto k'o i lani – barem do mirovine.

Gdje se vidite za 10 godina?

- Najvažnije je da se vidimo živi, zdravi i sretni s onima koje volimo i koji nas vole. Nije važno gdje. Samo da ne bude – kako među generacijom 70-godišnjaka u nekoj čekaonici sjedim na klupi savijen od kostobilje dok se pokušavam sjetiti u kojoj sam ja ono školi predavao i koje predmete.

KREATIVAN GRAD

Pregršt zabave – plesa, glazbe, sporta

I ove godine „Eko dani”, uz puno truda učenika i profesora Prirodoslovno-grafičke škole, ponudili su ponešto za svakoga – sportaše, znanstvenike, umjetnike i razne kreativce.

Napisala: **Hana Gjergja, 2. D**
Ilustracija: **Diana Dujlović, 4. E, Tea Aračić 2. C**

Ove godine „Eko dani” su započeli 17. travnja svečanim otvorenjem i simboličnom sadnjom stabla u Perivoju Vladimira Nazora u 11.00 sati, a trajali su do utorka, 26. travnja. Bila je ovo 17. po redu manifestacija „Eko dana” sa zajedničkom temom „Kreativan grad”.

Otvorenie „Eko dana”

Otvoreni „Eko dana” nazočili su zamjenik župana Šime Vicković, koji je stablo položio na predviđeno mjesto, glasnogovornica Zadarske županije Vlatka Vučić Marasović, pročelnik Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb, Bernard Maruna te Katerina Skelin, pomoćnica pročelnika za poljoprivredu i ribarstvo.

Ravnatelj škole Tomislav Grbin izjavio je da je tradicionalna sadnja stabla „Drvo nade” ove godine okupila sve generacije od najmlađih do najstarijih: „Do sada smo posadili sedamnaest stabala, što znači da sljedeće godine postajemo punoljetni, a s nama su ovdje predstavnici svih generacija, od najstarijih predstavnika, štićenika doma Sv. Frane, učenika i ravnatelja škola koje se nalaze u zgradama stare gimnazije, osnovnoškolaca iz Osnovne škole Bartula Kašića te najmlađih generacija vrtićkog uzrasta iz Dječjeg vrtića Galeb i Radost.”

Svi smo uživali slušajući malene iz vrtićke skupine te gledajući predstavu osnovnoškolaca pod mentorstvom učiteljice Elze Nadarević-Baričić. Otpjevali su nam prigodnu ekološku pjesmu „Lijepa naša Hrvatska”. Na samom kraju otvorenja „Eko dana” predstavili su nam se i mladi glazbeni

utorak,
17. travnja u
11:00
Drvo nade
Perivoj V. Nazora

akcija
sadnje stabla
Prirodoslovno-grafičke
škole Zadar

Pozivnica za otvorene Eko dana

talenti Dorjan Dukić, učenik Prirodoslovno-grafičke škole i Mateo Horvat, učenik škole Primjenjene umjetnosti i dizajna Zadar.

Niz aktivnosti

Od niza aktivnosti u sklopu „Eko dana” izdvajali bismo i „Ekologijadu” na Kaledargi. Ove godine „Ekologijada” je ponudila još više zabave – glazbe, pro-

Ilustracije za „Eko dane” su izradili Diana Dujlović,

Tea Aračić i Edi Radičev, uz mentoricu profesoricu

Martinu Perić.

motivnih letaka, suhih kolačića, izradu origamija, plesa, šaha i zagrljaja. Sve u svemu – pregršt zabave.

Po treći put u skopu „Eko dana” provedena je i edukativna utrka „Zadarska kopča”. I ovaj puta utrka je oduševila sve koji su sudjelovali, ali i one koji su

samo promatrali. U „Kazalištu lutaka” 19. travnja otvorena je i izložba fotografija s temom „Stvaranje”. Velika proljetna biciklijada ove godine je privukla petstotinjak sudionika. Rezultat je to dobre suradnje Prirodoslovno-grafičke škole i Osnovne škole Bartula Kašića, ali i lijepog vremena. Posljednja aktivnost „Eko dana” bio je glazbeno-scenski program u Maloj dvorani Kazališta lutaka. Organizaciju ovog bogatog programa potpisuje profesor Ivica Antić skupa s talentiranim učenicima Prirodoslovno-grafičke škole te učenicima drugih škola. Na ovom zatvaranju „Eko dana” ponovo je potvrđen uspjeh predstave „Vrcina ili tiga noćna posuda babe Kate”, za koju su učenici Prirodoslovno-grafičke škole prije nekoliko godina dobili i nagradu na državnom natjecanju Lidrano.

Uloženo puno truda

Za sve ove aktivnosti uloženo je puno truda naših učenika i profesora. Važno je spomenuti i učenike koji su radili na vizualnom identitetu ovih „Eko dana”. Ilustracije su izradili Diana Dujlović, učenica 4. E razreda, Tea Aračić, uče-

UTRKA ZADARSKA KOPČA

Znanje, brzina i suradnja

Zamišljena kao utrka po staroj gradskoj jezgri i ove godine „Zadarska kopča“ oduševila je kako učenike naše škole tako i naše vanjske suradnike.

Napisala: **Hana Gjergja, 2. D**
Fotografija: **Teo Ivankov, 2. C**

I ove godine u sklopu „Eko dana“ Prirodoslovno-grafičke škole Zadar, 20. travnja, održala se „Zadarska kopča“. Program je započeo u 11.00 sati i 30 minuta. Start je bio na Forumu. No, što je to „Zadarska kopča“?

Odgovor na ovo pitanje dala nam je profesorica Anamarja Ivković, koja je skupa s profesoricom Martinom Perić osmisnila i realizirala utrku:

„Utrka „Zadarska kopča“ je sportsko-edukativna manifestacija. Zamišljena je kao utrka po staroj gradskoj jezgri u kojoj sudjeluju timovi od dvije osobe. Timovi imaju zadatku u što kraćem vremenu obići šest ili sedam ranije

određenih točaka (gradske znamenosti). Na samom startu dobiju uputu za prvu točku, a kada je pronađu tamo dobiju uputu za drugu i tako redom. Upute su napisane u obliku zagonetki, fotografija i sl. Timovi startaju u razmaku od trideset sekundi. Svakom timu se mjeri ukupno vrijeme te se rang lista slaže po realiziranom vremenu.“

Dvije kategorije utrke

Ovaj oblik utrke u sklopu „Eko dana“ održava se već treću godinu zaredom. Ove godine „Zadarska kopča“ provedena je u dvije kategorije. U prvoj kategoriji natjecali su se učenici, a u drugoj prijatelji Prirodoslovno-grafičke škole. Pobjednički timovi osvojili su dalmatinski pršut.

Profesorica Inda dijeli upute za sljedeću točku

Učenici Damjan i Fran tijekom utrke po staroj gradskoj jezgri

Evo nekih od zadataka!

1. Pitanja za pametnjakoviće

Vrlo velika građevina čije ime dolazi od riječi „putone“ koja označava tlocrtno zašiljenu, oštrotutnu građevinu. Jedini je zadarski bastion pretežno obzidan opekom. Autori ove obrambene građevine su Michele Sanmicheli i njegov nećak Giangirolamo.

2. Pitanja za bržice

Gledalište sa 1500 mjesta, 75 loža, pozlaćenim kipovima i štukaturama, kazališna, koncertna i plesna dvorana (1865.-1944.)

Utrka „Zadarska kopča“ zahtijeva poznavanje znamenitosti grada Zadra, ali i brzinu te suradnju unutar timova.

Srednjoškolski pobjednički tim bili su maturanti Maris Gičevski i Toni Bučić, a u kategoriji prijatelja Prirodoslovno-grafičke škole tim „Doma za starije i nemoćne Sv. Franu“. Ostali timovi prijatelja škole dolaze iz „Volonterskog centra Zadar“, „Futsal Zadar“ te dva tima iz „Upravnog odjela za EU fondove Grada Zadra“. Osim poznavanja znamenitosti grada Zadra, utrka zahtijeva i brzinu te suradnju unutar timova. Aktivnost je zabavna, no i pomalo teška jer treba

misliti i na vrijeme rješavati zadane tragove.

Cilj utrke

Cilj „Zadarske kopče“ je popularizirati sportski život i rekreaciju kod mladih te povećati njihovu svijest o kulturnom i povijesnom značenju Zadra i njegovih simbola. Reakcije naših učenika, ali i vanjskih suradnika su bile više nego odlične, stoga nam se priključite sljedeće godine u još iznovnijoj „Zadarskoj kopči“.

Fotografija: Arhiva škole

Fotogalerija Eko dana

PROJEKT VR LABORATORIJ ZA MLADE

Super prilika za nove kompetencije

Cilj projekta VR Laboratorij za mlade je naučiti nove stvari, upoznati se sa VR tehnologijom i unaprijediti svoje vještine kroz razne edukacije, panele, javne tribine i slično.

Napisala: **Leonarda Bonačić, 4. D**
Fotografija: **David Padovan, 4. D**

VR Laboratorij za mlade projekt je nastao u suradnji Prirodoslovno-grafičke škole s Udrugom za izvannastavne i izvanškolske aktivnosti Cinaz, Udrugom apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji Porat, te Gradom Zadrom. Projekt je nastao kako bi mladi, poduzetnici i freelanceri primjenom suvremenih tehnologija naučili kreirati sadržaje virtualne stvarnosti. Cilj projekta je naučiti nove stvari, upoznati se sa VR tehnologijom i unaprijediti

svoje vještine kroz razne edukacije, panele, javne tribine i slično. Ciljne skupine su 30 mlađih koji nisu u sustavu obrazovanja u dobi od 15 do 29 godina, 30 mlađih u sustavu obrazovanja te 20 stručnjaka koji rade s mlađima. Ukupna vrijednost projekta je 692.833,11 HRK, a trajat će od 18.5.2018. – 18.10.2019.

Radionice

Projekt je podijeljen u nekoliko radionica. Jedna od njih je i „Razvoj osobnih i poslovnih vještina“ gdje se može naučiti što je start-up i kako ga

pokrenuti, kako realizirati neku poslovnu ideju. Ova radionica govori i o važnosti marketinga i marketinškog planiranja. Kako započeti vlastiti posao, kako se odvažiti i učiniti nešto novo samo su neke od stvari koje će učenici naučiti kroz ovu radionicu, koja će trajati do ožujka 2019. godine.

„Virtualna stvarnost i kreiranje sadržaja virtualne stvarnosti“ radionica održat će se početkom 2019. godine. Sudjelovanjem kroz radionice učenici, a i ostali zainteresirani naučili bi kako osmislitи sadržaj i izraditi

Dorian Badel, učenik zaslužan za izradu logotipa projekta

Na VR youth & vet radionicama izrade projekta mobilnosti učenici će steći potrebna znanja za prijaviti projekt Erasmus+ KA1 za sljedeću školsku godinu.

našoj školi, a to su grafički-urednik dizajner, medijski tehničar i web dizajner.

Logo

Za izradu logotipa projekta VR Laboratorij za mlade zaslužan je Dorian Badel, učenik 4. D razreda Prirodoslovno-grafičke škole Zadar. Dorian je pod vodstvom mentorice Anamarije Ivković osmislio moderan i inovativan logo koji se koristi na plakatu, letcima i svim ostalim popratnim materijalima.

Ne sumnjamo da će znanja koja učenici steknu na ovim zanimljivim radionicama iskoristiti u svojoj budućoj karijeri.

Logotip projekta VR Laboratorij za mlade

scenografiju, snimiti i obraditi video/foto materijal te pripremiti sadržaj reprodukcije.

Radionica „Kreativno pisanje i novi mediji“ održat će se također početkom 2019. godine, a radi se o teoriji i praksi novinarskog rada, novinarskog izražavanja i pripremi medijskih priloga. Sudjelovanje u simulaciji intervjuja, izrada novinske priče, što je multimedijsko i on-line novinarstvo, dron novinarstvo i kakva je budućnost medija i novinarstva, stvari su koje su se mogle raditi i naučiti kroz ovu radionicu.

Ono što je našoj školi osobito važno jesu VR youth & vet radionice izrade projekata mobilnosti. Na ovim radionicama učenici i profesori će steći potrebna znanja za prijavu projekta Erasmus+ KA1 (ključne aktivnosti jedan) za sljedeću školsku godinu. Učenici će steći dobar primjer prakse u sektoru gaming industrije koja je usko povezana sa sva tri smjera u

PROJEKT MOBILNOSTI

Dublin, here we come!

Po prvi puta učenici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar sudjeluju u projektu mobilnosti. Njih osmero će dva tjedna biti na stručnoj praksi u Dublinu.

Napisala: **Tea Fazinić, 3. E**

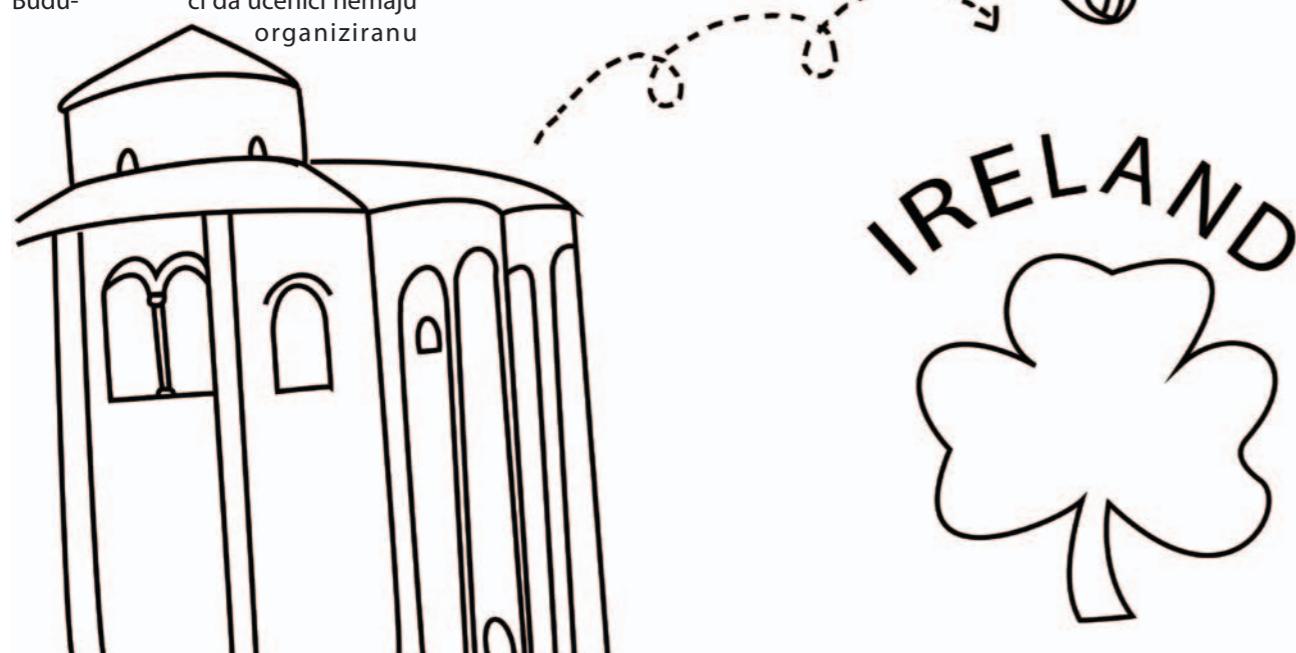
Ilustracija: **Severina Tokić, 2. C**

Osam učenika Prirodoslovno-grafičke škole Zadar sudjelovat će u projektu „Nova znanja i vještine za bolji grafički i web dizajn“. Ovaj projekt je odobrila Agencija za mobilnost i programe EU, a provodi ga konzorcij koji čine Škola za grafiku, dizajn i medijsku produkciju Zagreb, Prirodoslovno – grafička škola Zadar te Prirodoslovna i grafička škola Rijeka. Učenici će pod vodstvom svojih profesora od 22. 02. – 09. 03. 2019. imati stručnu praksu u Irskoj.

Budući da učenici nemaju organiziranu

praksu u realnom sektoru na ovaj način povećat će svoja stručna znanja i vještine te na taj način biti konkurenčniji na europskom tržištu rada. Partner ovog projekta je i Martello Training Ltd., tvrtka koja će osigurati i organizirati planirani program prakse. Osim povećanja stručnih znanja i vještina, učenici će poboljšati i znanje engleskog jezika, a za njih će također biti organizirane i kulturno-umjetničke aktivnosti koje će se sastojati od razgledavanja Dublina, upoznavanja s kulturnom i tradicijskom baštinom te običajima lokalnog stanovništva.

ništva. Očekivanja učenika su velika. Ponajviše očekuju upoznavanje s nekim novim tehnologijama u području web dizajna i grafičkog dizajna. Stipe Zubčiću, Tei Fazinić, Antoneli Domjan, Emi Kulaš, Pauli Bučić, Andželini Sipini, Niki Šarliji i Sabrini Stahl želimo sretan put! A jesu li se njihova očekivanja ispunila provjerite u sljedećem broju Spektra.

IZLOŽBA NIKOLA TESLA

Um budućnosti

Učenici 3. C razreda posjetili su izložbu „Nikola Tesla – mind from the future“, jednog od najvećih vizionara svih vremena.

Napisala: **Marija Vucić, 4. C**
Fotografija: **Dorijan Dukić, 3. D**

Mnoštvo ljudi okupilo se u Meštrovićevom paviljonu u Zagrebu kako bi zavirili u takozvani „um budućnosti“ jednog od najvećih svjetskih vizionara, Nikole Tesle. Izložba je organizirana u suradnji s „Hrvatskim društvom likovnih umjetnika“ te nosi titulu najvećeg znanstveno-umjetničkog događaja godine. Ova vizija je djelo Helene Bulaje Madunić i skupine međunarodnih umjetnika koji su, nadahnuti Teslom i njegovim radom, izrazili svoja nadahnuća kroz film, video umjetnost i tehničke uratke i inovacije. Izložba nas vodi kroz Teslino djetinjstvo, njegovo otkrivanje i shvaćanje svijeta oko sebe, pa sve do trenutka gdje on postaje znanstveni i umjetnički um koji je svojim djelima i idejama zadužio mnoge nadolazeće generacije. Pre-

pozajemo njegovu kreativnu stranu te ga gledamo na jedan sasvim nov način, ne samo kao genijalnog znanstvenika, već kao i neospornog umjetnika. Pridaje mu se pozornost koju toliko zasluzuje te s podrobnijim pogledom na sva njegova ostvarenja, uviđamo da danas zaista živimo u svijetu koji je realizacija Teslinog sna. Sna jednog dječaka koji je s divljenjem promatrao litografiju „Niagarinih slapova“ i već tada smisljao način na koji će jednog dana

otići u Ameriku i ukrotiti te nemilosrdne slapove za dobrobit svih ljudi. Ova multimedijalska izložba vodi nas kroz proces inspiracije, realiziranja ideja i stvaranja te nam otvara vrata u sasvim novi svijet, inspiriran jednim velikim umom. Djela ovih maštovitih umjetnika približavaju nam tu magiju i stvaraju želju da i mi poželimo postati dio nečeg mnogo većeg i značajnijeg od nas samih. Da ukrotimo neku silu i postignemo nešto što će ostati za nama.

Praški

Učenici četvrtih razreda Prirodoslovno-grafičke škole Zadar proveli su nezaboravnih sedam dana maturalnog putovanja u Prag.

Napisala: **Marija Vucić, 4. C**

Fotografija: **Vanja Halilović, 4. C**

Nikad neću zaboraviti posljednji dan naše ekskurzije. U smrtno zagušljivom autobusu gužvalo se 70-ak ljudi, kašjući, već odavno u polumrtvom stanju zbog umora, preživljavali smo tu cijelodnevnu vožnju prema kući, vraćajući se natrag realnosti, školi i istim starim obvezama. Koliko god iscrpljeni, beživotni i bolesni bili i dalje je vladao osjećaj zadovoljstva i pomalo minule euforije. Sedam dana izglađnjivanja i nespavanja napokon je došlo na naplatu. Ljudi su uspjeli nekako ostaviti sve to po strani i izgurati do kraja u stanju neprestane ekstaze, iskorištavajući i posljednji atom energije. Pitali smo ih jesu li njihova očekivanja ispunjena.

Ispunjena očekivanja učenika

Andžela: „Svi smo imali ogromna očekivanja od samog početka, ali nitko nije mislio da će biti ovako dobro. Tih sedam dana provedenih skupa nas je zbljžilo i nismo se mogli zabaviti više nego što jesmo. Doživjeli smo Prag na pravi način i imali smo dovoljno vremena da to sve prođemo u opuštenoj atmosferi, a većinu vremena proveli smo onako kako smo htjeli.“ Vrijeme u Beču je nekako proletjelo i zagubilo se u tom četverodnevnom praškom kaosu. Pivo je zamjenilo vodu, praška kuhinja je ostavila trajan ožiljak na našim želucima, a od cajki

nismo mogli pobjeći ni nakon proputovane četiri države. No to sve nije bilo ništa što malo dobre volje nije moglo riješiti.

Matija: „Početni plan za diskoputovanje je bio da svi komotno sjedimo, polagano pijucamo svoja pića i rugamo se bilo kome tko se usudi plesati. Ali ipak smo na kraju odbacili ponos, počeli plesati i kasnije se rugali sebi samima.“

Što se hotela tiče, strašili smo se recenzijama prije samog puta i bili donekle spremni na ono najgore. Na kraju je sve ispalo donekle prihvatljivo, uživali smo u dekoru i tehnologiji bivšeg Sovjetskog Saveza, milozvučnoj buci s

i Salzburg. Krumlov, malen i idiličan, poslužio je kao kratak odmor od neumornog Praga. To su bili naši posljednji češki sati, nakon čega smo se uputili prema njemačkom Dresdenu. Dresden povezujem s prvim normalnim jelom u tih nekoliko dana i sjećam se da je odisao nekom srednjovjekovnom vibrom, prepun starih crkvica, konja i kočija.

Salzburg

Put prema Salzburgu nam je kratio predivan pogled na planine, rijeku i zelenilo. Kad smo stigli u centar spremni da popijemo svoju tako željnu i zasluženu kavu, ostali smo potreseni činjenicom da smo prisiljeni taj sveti obred ispijanja macchiata preseliti u precijenjeni Starbucks. Opet. Sve u svemu Salzburg je bio slatko posljednje odredište, s jednoglasno progla-

Ogromna očekivanja učenika su i više nego ispunjena. Sedam dana provedenih skupa ih je zbljžilo i nisu se mogli zabaviti više nego što jesu.

ceste u četiri ujutro i hrani o kojoj sam samo slušala lovačke priče tako da ništa ne mogu potvrditi iz prve ruke.

Idilični Krumlov

Jan: „Hotel je bio katastrofa, ali ništa neočekivano. Dobra stvar je bila to što nam je sve bilo blizu, fast food, marketi, čak i centar grada, tako da smo se pješke vraćali natrag u hotel.“ Po planu, obišli smo još i češki Krumlov, Dresden

šenim najboljim hotelom, gdje smo u dobrom raspoloženju proveli posljednju noć putovanja.

I tjednima nakon povratka, ekskurzija i dalje ostaje neizbjježna tema naših razgovora, uvijek se prisjećajući starih anegdota i situacija te smijući se istima. Uspomene koje smo stekli odsada zauvijek nosimo s nama te im se vraćamo u danima kada su nam najpotrebitnije.

VIŠEDNEVNO STRUČNO PUTOVANJE

Učenici očarani Buranom

Drugi razredi Prirodoslovno-grafičke škole Zadar su u sklopu višednevног stručnog putovanja posjetili Veronu, Gardaland, Veneciju, Murano i Burano.

Napisala: **Tea Fazinić, 3. E**
Fotografija: **Dorjan Dukić, 3. D**

Prošle godine, u drugom polugodištu, drugi razredi naše škole išli su na stručno putovanje u Italiju. Krenuli su oko ponoći s autobusnog kolodvora u Zadru. Vozili su se prema Italiji autocestom uz kraća usputna zadržavanja za odmor. Prva destinacija putovanja bila je Verona. Obilazak Verone obavili smo uz pratnju vodiča. Vidjeli smo razne atrakcije poput Mura Sanmiccheli, Portoni del Brà te piazza Brà te Palazzo della Gran' Guardia. Nakon Verone uputili smo se u tematski park Gardaland. Na raspolaganju su nam bile razredne vožnje. Neke od poznatijih su Raptor, Blue Tornado Magic Adventure, Space Vertigo, Bijeg iz Atlantide te Jungle Rapids. Prenoćili smo u hotelu na Lago di Gardi. Sutradan smo uz pratnju vodiča razgledavali Veneciju. A nakon Venecije uputili smo se prema otočiću Muranu. Ondje smo mogli vidjeti zapanjujući proces puhanja stakla od strane pravih profesionalaca te razne figurice svih veličina načinjene upravo od stakla. Nakon Murana privatnim vaporetom krenuli smo prema otočiću Buranu.

Burano je otok smješten u sjevernoj venecijanskoj laguni udaljen od Venecije otprilike 45 minuta vožnje brodom. Jedan od najdojmljivijih prizora viđenih putujući Italijom bio je upravo na otočiću Buranu. Otočić je naime poznat po svojim raznobojnim kućama u nizu. U dogovorenem vremenu smo napustili smo otočić Burano i uputili smo se prema Hrvatskoj te se vratili u Zadar u ranim jutarnjim satima.

KADA SE SNOVI PRETVORE U STVARNOST

Surf avanatura

Učenica Lora Denković Kraljev provedla je nezaboravna dva tjedna u Portugalu, gdje joj se ispunila najveća životna želja – želja za surfanjem.

Napisala: **Lora Denković Kraljev, 4. A**
Fotografija: **Lora Denković Kraljev, 4. A, Kohola Surf Kamp**

Ne znam odakle da krenem s pisanjem ovog članka. Toliko emocija i toliko situacija sam prošla na ovome putovanju i po meni sve su vrijedne prepričavanja. Stoga je možda najbolje da krenem s predstavljanjem. Moje

ime je Lora Denković Kraljev, živim u Zadru i najveća želja mi je bila naučiti surfati. Ovo je priča o tome kako se moj san pretvorio u stvarnost.

Kako je sve krenulo?

Već kao djetetu more mi je predstavljalo veliku strast u životu. Ljeta bih provodila na otoku gdje su me svi zvali dupinom, jer jednom kad bih ušla u

more nitko me ne bi mogao natjerati da izađem. Kada je točno krenula moja želja za surfanjem, ne bih znala reći, samo znam da me pratila oduvijek. Nažalost, u Lijepoj našoj nema uvjeta za izvođenje ovakvog sporta, ali baš ta (ne)sreća me dovela do najboljeg iskustva u mome životu. S 12 godina sam 'surfala' netom u potrazi za najbližim surf spotovima u Hrvatskoj i opcijama kako do tamo i naletjela sam na web stranicu Kohola Surf Kamp. To je agencija koja svake godine organizira putovanja na Fuerteventuru i u Peniche (Portugal), gdje ljudi odlaze kako bi surfali. Istog trenutka sam odlučila pridružiti im se kad-tad. Nakon dana, mjeseci i godina moljakanja mama mi je odgovorila rečenicom: „Možeš kamo hoćeš kad napuniš osamnaest!“ E, da je samo znala da će idućih šest godina svaki moj korak biti određen tom izjavom.

Ideš sama?!

Tako sam ja, vodeći se tom izjavom, ljetos našla posao u restoranu i odradila sezonusu kako bih skupila dovoljno za putovanje i napravila rezervaciju. Ljudi su većinom znali da idem i uvijek se postavljalo ono: „S kim ideš?“ Odgovor je većinom bio: „Pa vidiš ima ta agencija koja vodi ljudi koji dijele ljubav prema surfanju.“ Da, da, ali tko ide s tobom? „Aha, pa zapravo idem sama, ali bit

Osjećaj surfanja je jednostavno neopisiv riječima, tako je snažan i uzbudljiv. Poseban je baš zbog prethodne borbe s valovima.

će tamo još njih.“ „Ideš sama?!!“ Ljudi bi uvijek odlijepili na tom dijelu. Ima osamneast godina i sama ide u stranu državu gdje će biti smještena u kući s neznancima, iskušati se u sportu koji nikada nije probala. Razlog zašto sam išla sama je taj što

Lora Denković Kraljev s instruktorima surfanja

ne poznajem nikoga tko dijeli istu ljubav kao i ja. Odmah na prvi dan mog dolaska u Portugal sam uvidjela koliko je dobro što sam tako odbrašala. Surf Kamp se odvijao u malenom ribarskom gradiću Penicheu u Portugalu, a mi smo svi bili smješteni u kući nedaleko od surf škole. Bilo nas je desetak, a mene su dočekale četiri cure koje su sve došle same i sve su bile početnice. Odmah smo

Curl Pro. Nadobudno sam ga pratila i cijeli sam dan finala provela na toj plaži uživajući u surf trikovima najboljih surfera na svijetu. Imala sam čast gledati sportaše koje pratim godinama kako hvataju valove pred mojim očima i to je iskustvo koje nikada neću zaboraviti. Ovogodišnji pobjednik je Italo Ferreira koji je bio i među mojim favoritima pa sam bila presretna gledajući ga kako prima nagradu. Grad u kojem se sve odvijalo nalazi se na zapadnoj obali Portugala i najzapadniji je grad u Europi. Ljudi se tamo bave poljoprivredom i ribarstvom, ali i turizmom. Puno njih s kojima sam razgovarala, došlo je iz cijelog svijeta kako bi surfali na čuvenim valovima plaže Supertubos. Iz vlastitog iskustva mogu reći da su Portugalci vrlo ugodni, komunikativni i odlični domaćini. Svi su spremni pomoći. Iznenadili su me svojim znanjem engleskog jezika. Tijekom putovanja otisli smo na tri izleta. Prvi je bio

Svjetsko natjecanje u surfanju - Rip Curl Pro

Izlet u Buddha Park

Lora surfa

u tvornicu surf dasaka. Tamo nas je vlasnik tvornice proveo po svim koracima izrade surf daske. Također, pokazao nam je proces popravljanja puknute daske. Drugi izlet je bio u Obidos, mali srednjovjekovni gradić opasan zidinama. Treći izlet je bio u Buddha Park. Ovako su nam izgledali dani: buđenje i doručak do devet i po, prvi surf session od deset do podne, pauza za ručak do tri pa drugi session od tri do pet i po sati. Nakon toga slobodno vrijeme i spavanje i tako svaki dan. Da vam priznam, bilo je fizički naporno, jer ovaj sport je kao nijedan drugi. Očekivala sam, na primjer, da će me boljeti noge od surfanja ili leđa od držanja balansa, ali nikako nisam očekivala da će me boljeti ruke od

veslanja ili da će imati modrice po tijelu od udara valova. Zapravo, sad kad se sjetim svojih očekivanja, nasmijem se sama sebi.

Surfanje

Početničko surfanje vam izgleda nekako ovako: petnaest minuta veslaš do mjesta gdje se val lomi dok te valovi kostantno vraćaju natrag, utapaju i struje guraju. U trenutku kad si stigao do idealnog mjesta sjediš na dasci i odmaraš, jer znaš što te čeka kad uhvatiš val. Kada vidiš da se približava val koji želiš uhvatiti okreneš se prema plaži i veslaš svom snagom. Ako imаш sreću, uhvatit ćeš val i surfati punih deset sekundi dok te val ne baci u svoju unutrašnjost i centrifugira pola minute (u kojima vam život prođe pred očima i svjesni ste da bi ovdje lako mogao završiti). Onda nekako uspijete doći do površine i prije nego uspijete udahnuti nad vama se ruši idući val, i tako nekih pet-šest dok vas ne odguraju do plaže. Nakon toga, dasku u ruke i nazad u borbu. Tih deset sekundi na valu...! Radi toga je sva tortura vrijedna prolaženja. Taj osjećaj je jednostavno neopisiv riječima, tako je snažan i uzbudljiv. Mislim da je tako poseban baš zbog te prethodne borbe protiv valova. Jer tada ideš protiv njih, a u trenutku surfanja, u tom kratkom periodu osjetiš suradnju s valom. Također, neizostavno je spomenuti snagu vala koja se osjeti pri surfanju zbog koje stekneš strahopštovanje prema oceanu, ali i prema sportu.

Ali, s vremenom i iskustvom, vrijeme potrebno da stignem do mjesta loma valova postalo je kraće, a vrijeme na samom valu duže. Svakim danom sam učila nove stvari i imala sam najbolje instruktore, koji su bili uporni u tome da ostvarim svoj san. I tako, uz napor i trud ostvarila sam svoj cilj, ali naravno, imam još puno za naučiti, što znači da je moje putovanje tek počelo.

ISTRAŽILI SMO ŠTO SU UČENICI RADILI ZA VRIJEME PRAZNIKA

Hanna Anić, 3. D

Tea Fazinić, 3. E

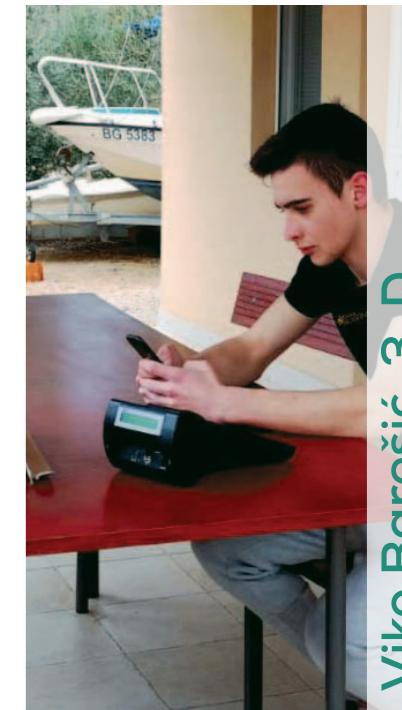
Julijan Ivanković, 3. C

Dorjan Dukić, 3. D

Antonio Šepat, 3. C

Viko Barešić, 3. D

Radila sam u pekari Bobis tri mjeseca i u početku je bilo dosta zanimljivo. No nakon nekog vremena, postalo je dosta naporno. Pored svog tog živčiranja, što zbog bahatih i bezobraznih ljudi, što od pustog pečenja i slaganja kruha po cijeli dan, spašavale su me moje dosta starije kolegice. Osjećala sam se odlično u njihovom društvu. Uz sav taj smijeh zaboravila bih težinu svog posla. Zapravo sam ga i zavoljela. Drago mi je što sam pristala tamo raditi zbog novog iskustva i upoznavanja različitih ljudi. Osim što sam zaradila svoje novce, radila sam i na sebi. Možda mi je to i bolja zarada, ali to je samo moje mišljenje.

Dva tjedna ovog ljeta provela sam u Belgiji. Posjetila sam Ostend, Brugge i Diksmunde. U svakom gradu sam vidjela brojne atrakcije, najviše muzeje. Posjetila sam brojne galerije poznatih umjetnika: Salvadora Dalia, Pablo Picasso i Andya Warhol-a samo su neki od njih. Fasciniralo me koliko ljudi tamo zanima umjetnost. Dosta muzeja je bilo o ratu i povijesti gradova. Belgija je potpuno drugačija od Hrvatske i zbog arhitekture, a naročito zbog kulture. Kad sam se vratio iz Belgije radila sam u hotelu kao servirka kako bi se roditeljima odužila što su mi priuštili najbolja dva tjedna.

Ove zime je moj otac kupio vilu na Ravi koja služi za naš odmor te apartmanski turizam. Odlučio sam pomoći u obiteljskom poslu, ovog ljeta, tako što sam odlazio po namirnice za potrebe turista u apartmanskom smještaju. Kako je to dalje od mjesta Vele Rave, a jedini putevi su morski, jer je cijela okolica prekrivena prekrasnom šumom, obavljao sam svoj posao čamcem (kojim upravljam). Uz sav taj rad, stigao sam se i dobro zabaviti, te kupati u prekrasnoj uvalici u blizini naše vile. Izlazio sam i do mjesta, družio se i uživao.

Glazba i video - dvije su zanimljive stvari u kojima sam uživao ovo ljetno. Na sreću imao sam priliku stvarati i jedno i drugo. Ovo sam ljetno proveo većinom na otoku Ravi s prijateljima. Snimali smo video uratke i za feštu smo zasvirali. Već drugo ljetno imam gaže po cijelom Zadru, nekad s bendom, a nekad i s drugim glazbenicima. Ove godine smo na Kvartartu premijerno izveli pet novih pjesama koje će uskoro biti dostupne na YouTubeu i drugim multimedijskim platformama.

Vodeni sportovi su zanimljiva atrakcija u sklopu plaže Borik. Već drugo ljetno provodim tamo, ne kao posjetitelj, već kao radna snaga. Određeni dio na koji sam bio baziran je Motostart Borik. Uz mene je bio moj školski kolega Stipe Zubčić iz 3. E. Moj vjerni minion Čipe. Kako su dani prolazili, radili smo po 10 sati sa malo slobodnih dana, otprilike 3 mjeseca. Je li se isplatio? Moje mišljenje: Da! Isplatio se svakim mojim izlaskom.

Ovo sam ljetno proveo radeći u Autokampu Maslina na recepciji. Rad na recepciji nije baš zanimljiv, jer se svaki dan događa isto. Dio na koji sam bio baziran je caffe bar Buqeuz uz plažu. Uz mene je većinu vremena proveo prijatelj koji je radio u kampu do mene. Radio sam osam sati dnevno, bez slobodnih dana, otprilike četiri mjeseca. Rad se isplatio, jer sam zaradio jako dobro i zabavio se s ekipom.

Napisali: Tea Fazinić, 3. E, Julijan Ivanković, 3. C, Hanna Anić, 3. D, Dorjan Dukić, 3. D, Antonio Šepat, 3. C, Viko Barešić, 3. D
Fotografija: Privatna arhiva učenika

Većina učenika Prirodoslovno-grafičke škole ljetno provodi radeći sezonske poslove pa tako i ove 2018. Neki od njih su radili u ugostiteljstvu, ali neki su imali i gaže po cijelom Zadru.

Radno ljetno 2018.

INTERVJU S BIVŠIM UČENIKOM PRIRODOSLOVNO-GRAFIČKE ŠKOLE ZADAR, LUKOM RUKONIĆEM

Napisao: **Ante Parunov, 4. D**

Fotografija: **Privatna arhiva**

Bivši učenik Prirodoslovno-grafičke škole, Luka Rukonić, nakon srednje škole završio je studij Informatike u Rijeci, te Informacijske sustave i Web tehnologije u Bruxellesu. Luka je radio na istraživačkom projektu belgijskog sveučilišta pri čemu je pomogao razviti aplikacije za podršku pacijentima s kroničnim bolestima. Trenutno radi na novom projektu gdje sudjeluje u razvoju sustava za glasovno upravljanje autonomnim vozilima. S Lukom smo pričali o iskustvu školovanja u našoj školi, studiranju u inozemstvu, projektima na kojima je radio i radi te odvojenosti od bližnjih.

Po čemu pamtite

Prirodoslovno-grafičku školu? Kako je bilo pohađati istu?

- Prirodoslovno-grafičku školu pamtim prije svega po vrlo ugodnom okruženju, prijateljima koje sam tamo stekao i obrazovnom programu koji je tada bio vrlo jedinstven i zanimljiv, a koji se i danas unapređuje. Za školu me vežu isključivo pozitivna sjećanja, dobri odnosi s profesorima, a s nekim još uvjek imam kontakt i prijateljski odnos. Imao sam i konstantno interesiranje za struku. Znam da sam tada otkrio izuzetno puno stvari, poput web tehnologija, koje me i danas interesiraju i čime se i bavim. Od početka sam znao da želim upisati školu koja je vezana uz informatiku, a integriranost multimedije u program je samo olakšalo moj izbor. Te četiri godine, tada se činilo da su trajale strašno dugo, stvarno su bile super.

Što ste studirali i iz kojeg razloga ste se odlučili upisati baš to?

- Dok sam bio dijete, glavna zanimacija mi je bila provjeriti kako stvari funkcionišu i kakav im je unutarnji mehanizam. Informatika je slična struka koja se bavi obradom informacija i automatizacijom procesa te je po-

Diplomski studij u Bruxellesu

– više timskog rada,
interaktivnih predavanja
i puno projekata

- Prijava na studij u inozemstvu, odnosno EU, nije nikakav problem, sve se obavlja online i nije komplikirano. Potrebno je položiti ispit iz jezika na kojem se izvodi studij – kaže Luka.

trebno poznavati kako računalo radi „iznutra“ i omogućava da direktno na to utječemo kao informatičari. Prije svega, to je relativno novo područje i to me jako interesiralo. Prirodoslovno-grafička škola me naučila osnovama multimedijskih i internetskih tehnolo-

gija, bazama podataka, vizuelnom dizajnu i programiranju što mi je poslužilo da kreiram jedan temelj u struci i da nastavim s izobrazbom u području informatike, odnosno računalnih znanosti („Computer science“). Tako sam upisao studij Informatike na Sve-

učilištu u Rijeci, Odjel za informatiku. Tada se stvari mijenjaju, multimedija se povlači te matematika, algoritmi, procesi i postupci u informatici postaju novi fokus. Na taj način sam krenuo ispočetka i učio o temeljima informatike, formalnim opisima kako

računala funkcioniraju, na koji način dizajnirati softver, informacijske sisteme, kako rade računalne mreže i ostalo. Moram priznati da mi matematika nije bila omiljena u srednjoj školi, što se promjenilo dolaskom na fakultet, jer drugačije nije moglo, a zainteresirala

me i na osobnom nivou. Vrlo važno za napomenuti je da sam imao dosta predznanja iz srednje škole koje sam direktno mogao upotrijebiti na fakultetu, poput osnova programiranja, modeliranja baze podataka i SQL-a, internetskih tehnologija i slično. Studentski dani u Rijeci su mi također u predivnom sjećanju, obogaćeni novim poznanstvima, iskustvima i velikoj količini stečenog znanja.

Koja je razlika između studiranja u Belgiji i studiranja u Hrvatskoj?

Nakon završenog studija informatike, s prijateljicom Anitom odlazim u Bruxelles na diplomski studij gdje specijaliziram upravo Informacijske sustave i Web tehnologije. Prijava na studij u inozemstvu, odnosno EU, nije nikakav problem, sve se obavlja online i nije komplikirano. Potrebno je položiti ispit iz jezika na kojem se izvodi studij, što je u mom slučaju bio engleski i to je to. Sam diplomski studij je bio dosta drugačiji nego u Hrvatskoj, uz puno više timskog rada, interaktivnih predavanja i puno projekata. Koristili smo dosta novih tehnologija i oslanjali se na znanstvene radove iz područja informatike da naučimo i upoznamo što više gradiva. Tijekom studija sam se također orientirao na proučavanje metoda i modela korisničkog iskustva (User Experience, UX) odnosno na područje interakcije čovjeka i računala.

Kako je bilo raditi na razvitu aplikaciju za podršku pacijenata u eHealth istraživačkom projektu i čemu ista služi? Koliko je rad na aplikaciji trajao?

- Nakon studija dobivam priliku raditi na istraživačkom projektu na belgijskom sveučilištu, UCLouvain, gdje sam radio na razvoju platforme za podršku pacijentima s kroničnim bolestima, poput dijabetesa ili srčanog udara. To je skup aplikacija (web, mobilne platforme) s ciljem da omoguće tim ljudima nadzor njihove bolesti i pravovremeno reagiranje na poteš-

Na belgijskom sveučilištu, UCLouvain, Luka je radio na razvoju platforme za podršku pacijentima s kroničnim bolestima, poput dijabetesa ili srčanog udara.

koće i doziranje lijekova te njihovog životnog stila. Cilj je povezati platformu sa zdravstvenim informacijskim sustavom, liječnicima i laboratorijima za redovno testiranje pacijenata te kreirati jednu digitalnu i modernu infrastrukturu za pomoći i nadzor pacijenata koji pate od kroničnih bolesti i trebaju konstantnu i personaliziranu zdravstvenu njegu. Radio sam na tom projektu ukupno godinu dana.

Kojim projektima ste se u međuvremenu bavili? Koji Vam je posebno drag i zbog čega?

- Trenutno radim na drugom istraživačkom projektu, gdje sudjelujem u razvoju sustava za glasovno upravljanje autonomnim vozilima. Konkretno, moj zadatak je rad na korisničkom iskustvu budućeg vozila, da vozači i putnici mogu putovati automobilom i da pritom ne brinu o samoj vožnji, doživljavaju stresne situacije i slično. Radim na analizi korisničkih zahtjeva i dizajnu sustava koristeći pristup

gdje je korisnik uvijek na prvom mjestu i u centru pri razvoju i testiranju. Cilj je da sustav radi na način da se korisnik osjeća sigurno, zadovoljno i produktivno pri korištenju vozila, da je sve podređeno njegovim potrebama i da se zadaci obavljaju efikasno i s lakoćom, to je UX (User Experience). Pritom koristimo znanstvene metode za istraživanje potreba korisnika i njihovo definiranje te dizajn sustava i konačno evaluaciju, ne radi se samo o vizualnom dojmu kako se često doživljava UX, odnosno poistovjećuje ga se sa korisničkim sučeljem i njegovim elementima (UI Design). U planu mi je započeti doktorski studij iz područja interakcije čovjeka i računala, što bi uskoro trebao započeti, te će trajati tri do četiri godine. Pored toga, potreba i cilj mi je usavršiti francuski jezik.

Kako Vam odgovara život u Bruxellesu i nedostaje li Vam domovina?

- Posljednje tri godine živim u Bru-

Luka u svom urednu u Bruxellesu

xellesu, glavnem gradu Belgije. Jako sam zadovoljan kvalitetom života i svim mogućnostima koje grad pruža, a posebno mi se sviđa što nije previše bučno, zagušeno kako zna biti po velikim gradovima. Imamo mnogo zelenih površina i vodi se relativno miran život, a da pritom ne nedostaje zanimljivih događanja i zabave. Imao sam tu sreću da sam imao grupu prijatelja od početka pa nisam iskusio onu prvu fazu dolaska u stranu zemlju gdje ne poznam nikoga i to mi je puno olakšalo prilagodbu. Grad je izuzetno dobro povezan s europskim i svjetskim destinacijama i mjesecni troškovi su, iako viši u usporedbi s hrvatskim, prihvatljivi. Belgija je zemlja dobrog životnog standarda, ali vrlo kompleksna kako politički, tako i birokracijski, porezi na dohodak su ogromni, nije samo kod nas tako. Hrvatska mi nedostaje, mislim da se to nikada neće promijeniti, posebice obitelj i prijatelji. Nedostaje mi naša opuštenost, spontanost i mogućnost odlaska kući za vikend. U svakom slučaju, često dolazim natrag, oko tri puta godišnje, ovisno o situaciji, najčešće Ijeto, Božić i Uskrs. Nisam baš toliko daleko, a i lako se asimiliram u novu okolinu, što je vrlo važno. Pomoglo mi je što sam se selio radi obrazovanja već nekoliko puta.

Bi li mijenjali svoj životni put? Jeste li zadovoljni svojim srednjoškolskim izborima?

- Prirodoslovno-grafička škola je bila moja prva velika promjena u životu, jer sam promijenio mjesto stanovanja, školu, upoznavao sebe i druge ljudе i svaki dan upijao i učio nešto novo, tipično tinejdžerski, ali uvijek disciplinirano, jer sam živio s bakom, dalje od roditelja. To iskustvo mi je pomoglo da formiram sebe i odlučim što želim dalje studirati i raditi, što je neprocjenjivo. I danas mislim da ne bih upisao niti jednu drugu školu da mogu ponovno sada birati.

IZLOŽBA „ENTER INTO MY LIFE – ANDY WARHOL“

Prva izložba kralja pop-art-a u Hrvatskoj

Učenici Prirodoslovno-grafičke škole su početkom školske godine imali priliku posjetiti izložbu Andya Warhola u Kneževoj palači u Zadru.

Napisala: **Tea Fazinić, 3. E**

Fotografija: **Marko Paro, 3. D**

U rujnu 2018. godine učenici Prirodoslovno-grafičke škole Zadar posjetili su izložbu „Enter into my life - Andy Warhol“. Dolazak izložbe ovog kontroverznog pop-art umjetnika u Zadar podržali su Zadarska županija, Grad Zadar te Ministarstvo kulture RH.

Odnos s majkom

Na izložbi su učenici imali priliku vidjeti devedesetak radova, većinom sitotiska, filmskih uradaka i litografija. Ono po čemu je ova izložba posebna je što su na njoj osim onih poznatijih Warholovih djela bila predstavljena i ona manje poznata, a sve to kako bi se on predstavio kao jedan običan čovjek iz obitelji Slovaka. U prvoj prostoriji izložbe u Kneževoj palači do izražaja dolazi njegov odnos s majkom. Spletom okolnosti obitelj se morala preseliti iz Slovačke u Sjedinjene Američke Države. Majka nikada nije naučila engleski jezik te je boravila većinom za-

tvorena u kući. Andy Warhol se u trećem razredu jako razbolio i sve je manje izlazio, što je rezultiralo isključenjem iz društvenoga života. Zbog svega toga je puno vremena provodio s majkom te joj je postao jako privržen. S njom je i živio do kraja svog života. Kao i njegova majka Andy je bio jako religiozan. Neki izvori navode da je crkvu posjećivao svakodnevno. U drugoj prostoriji izložbe nalazila su neka poznatija djela Andya Warhola – portreti Marilyn Monroe i slavna

vog studija. U ovom studiju je Andy izradio većinu svoje umjetnosti. Kako se bližio kraj izložbe i djela Andya Warhola postala su tmurnija. Naime, 1968. na Andyja je Valerie Solanas izvršila atentat, čije je posljedice Andy osjećao do kraja života. Taj atentat utjecao je i na njegova djela. U zadnjoj prostoriji izložbe mogli su se vidjeti i neke osobne stvari iz života Andya – kožna jakna u kojoj je često viđen. Andy je preminuo u 58. godini života prilikom rutinske operaci-

Izložba u Zadru je prva takva izložba Andya Warhola u Hrvatskoj, a posebna je i po tome što su se na izložbi mogli doznati detalji iz Andyjeve biografije.

konzerva Campbellove juhe. Ova konzerva je u to vrijeme bila ikona potrošačkog društva.

Atentat na Andyja

Važno je spomenuti i slike iz The Factorya – proslavljenog Andyje-

je, od srčanog udara. Ova izložba je ostavila snažan dojam na učenike 3. D razreda Prirodoslovno-grafičke škole Zadar. Budući medijski tehničari su se odvajali u Andyjeve vode te napravili naslovnicu u njegovom stilu.

5

OSVRT NA MODERNI ROMAN JEROME DAVID SALINGERA

problema kojima se bavi

Lovac u žitu

Napisale: **Nina Kučina, 4. D i Marija Kafadar, 2. A**
 Fotografija: **David Padovan, 4. D**

AUTORITETI

Kada bolje razmislimo Holden nema svoje autoritete. Mijenjao je razne škole, pada većinu predmeta i često bježi iz škole. Školu, profesore i roditelje ne shvaća ozbiljno jer misli da može raditi posao koji voli bez škole. Tu se može zaključiti da ne cijeni starije i ne sluša ih jer, kako on kaže, svi su oni budale.

STRAH OD ODRASTANJA

Holden je jako nesiguran i zbumjen kao i većina njegovih vršnjaka, ali on je jedan od rijetkih koji ne želi odrasti. Ne želi upasti u svijet odraslih u kojem su svi lažovi i lopovi. Jedini posao koji želi raditi je stajati u polju žita gdje postoji provalija i paziti da djeca koja se igraju u polju ne propadnu u tu provaliju, odnosno želi sačuvati svako dijete koje je na putu ulaska u svijet odraslih te da ostanu zauvijek nevina djeca.

Holden za sebe misli da je jedini iskren i pametan, a svi oko njega su lažovi i neznanice. Uzalud pokušava dokazati kako je svijet odvratan, jer ga nitko ne shvaća ozbiljno. Ne želi živjeti u takvom svijetu već želi pobjeći od svih kao što i mi, obični i stvarni ljudi, nekad poželimo.

MRŽNJA SPROM LAŽNOSTI

Marija Kafadar, učenica 2. A razreda

AMERIČKI SAN

U Holdenovo doba u SAD-u je postojala vjera u koncept „američkog sna“ koji više-manje označava vjeru u potrošačko društvo i ekonomski razvoj preko potrošačkih vrijednosti. Poznata je bila težnja da „svaki lonac bude pun“ popraćena fotografijama mladih parova s kućom i automobilom. U doba kada najveće vrijednosti simboliziraju automobile, kuće i nuklearne obitelji srednje klase, Holden predstavlja potpunog marginalca, tek 16-godišnjaka bez prihoda i školovanja koji traži odgovore na pitanja o patkama i jezerima, razmišlja o rukavici za bejzbol, pričeljuje bijeg iz civilizacije sa Sally i sanja o tome da djecu štiti od odrastanja. Udaljen od fundamentalnih vrijednosti svoje vlastite nacije, Holden luta u potrazi za odgovorima, da bi na kraju bio udaljen od „normalnih članova društva“.

POTREBA ZA LJUBAVLJU

Holden na svojoj Odiseji ide posvuda u potrazi za prihvaćanjem i ljubavlju. Bilo da razgovara sa ženama u baru, taksistima, liftbojcem ili djevojkama, on uvijek traži prihvaćanje. Želi biti zabavan momak i imati društvo. Ipak, jedino što pronalazi je usamljenost. U njegovom okruženju međuljudski odnosi nisu prostor iskrenosti i ljubavi već su označeni potrebotom za novcem (Sunny, liftboj), popularnošću (barske žene koje traže poznate zvijezde, Sally) i drugim odlikama za kojima žudi starija populacija. On sa svojom žudnjom za ljubavlju ne pripada odrasloj populaciji.

Nina Kučina, učenica 4. D razreda

RECENZIJA FILMA SATIRIKON FEDERICA FELLINIJA

Satirikon *iliti* izgubljen slatki život

Film „Satirikon“ talijanska je drama iz 1969. godine koju je režirao Federico Fellini po romanu Petroniusa iz 60. godine nakon Krista.

Napisala: **Nina Kučina, 4. D**

Fotografija: [amazon.com](#)

Mladić na brodu sred velikog oceana u mislima izgovara zakљučnu rečenicu svoje mladosti, rečenicu za koju možda zamišlja da će njezini puni pojmovi krasiti tankočutni papirus, a zatim stane. Polovina misli je izgorjela, nestala među valovima, a zatim se raspala u dubinama izvora starog tri tisuće godina, i niti u najpozamašnijoj ropotarnici povijesti taj davno rečeni zaključak neće biti nađen. Taj završetak i zastoj usred poleta mlade i neobuzdane duše nije dozvolio niti da se krajnji smisao te duše sačuva, kao da je zastoj okrutni entitet koji guši svojim ograničenjem

u tajnim knjigama okrutne vječnosti, negdje izvan ljudskog i vidljivog. Smrtnost je krajnja tema filma „Satirikon“ Federica Fellinija, gotovo neprimjetno smještena iza poganstva i razvrata. Film je nastao prema knjizi „Satirikon“ rimskog autora Gaja Petronija Arbitera, koja je sačuvana u fragmentima. Metafizika iza činjenice da je to djelo sačuvano tek u fragmentima upućuje na smrtnost misli, na koju Petronije vjerojatno nije uopće pomiclao pišući svoje sada fragmentirano djelo. Ontološka nepotpunost Petronijevoga djela je u svoj svojoj nemamernoj simbolici prenesena na film da bi gledateljima stvorila tjeskobu koja prati razmišljanje o smrti i koncu. Čak i ono najvažnije za

u tijelima drugih. Fellinija su jako zanimali simboli i arhetipi, podsvjesni likovi opisani u Jungovim radovima i postizanje ravnoteže tipično za alkemijsku. Alkemijski simbolizam nije slučajan jer alkemija sama po sebi predstavlja čovjekovu želju za vječnošću.

Zašto je „Satirikon“ smatran eksperimentom u vulgarnosti?

Ovo me nagnalo da se zapitam zašto je „Satirikon“ smatran Fellinijevim eksperimentom u vulgarnosti i dekadenciji, a film poput „Slatkog života“ remek-djelom?

Odgovor je vrlo jednostavan. „Slatki život“ ima svoj trijumfalni završetak u sceni gdje se naš glavni lik Marcello Rubini zabavlja s društvom u ispraznoj šetnji nakon noći provedenih u vulgarnim radnjama, a mlada konobarica ga zove preko obale. On je ne čuje od buke okoline i ljudi koji ga okružuju pa nastavlja dalje zabavu s istim ljudima.

Ta završna scena prikazuje koliko je on zabrazdio u čisto materijalne, prazne užitke i kako ga ne može dovesti natrag glas razuma, draga, pristojna, vrijedna konobarica Paola. Ova praktična poruka o izgubljenom i otuđenom hedonističkom životu je kritičare razvedrila jednostavnosću, jer iako je teško promijeniti način svog života, ili čak gotovo nemoguće, još je teže razmišljati o vlastitom roku trajanja kao što želi Satirikon.

Kako mladost leti ostajemo bez našeg prava da besmrtno prenosimo naše misli dalje kroz vrijeme.

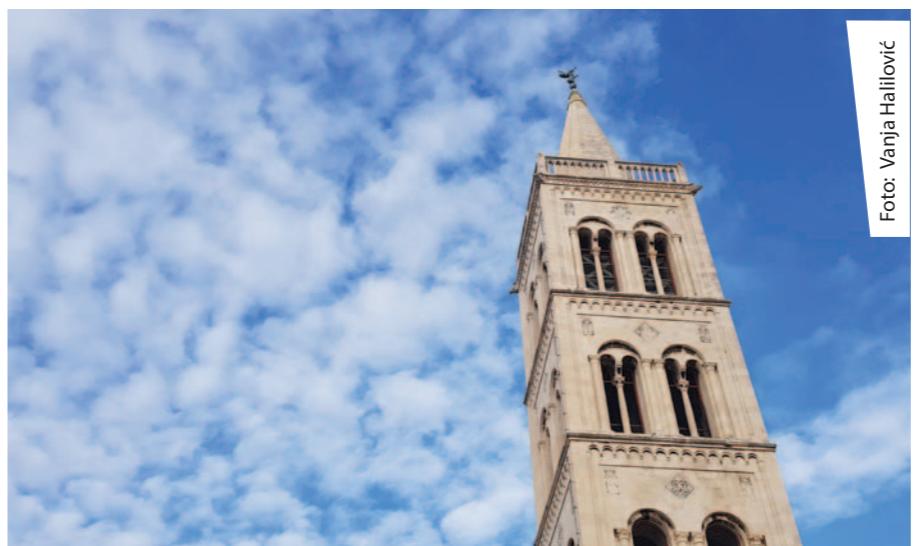
svakoga čovjeka. Taj entitet možemo nazvati Smrt. Smrt imena, smrt duha, smrt misli.

nas, ono što zapišemo i držimo kao nama najvrjednije, naše ideje, također je smrtno.

Smrtnost i besmrtnost su stalne teme, pa vidimo smrtnost Enkolpijevog libida, smrt Askilta, smrt hermafrodita (koji u alkemiji predstavlja pomirivanje suprotnosti, tj. cjelinu) te, napisljektu, smrt ekscentričnoga starca koji želi biti konzumiran nakon smrti u očajničkoj želji da očuva besmrtnost i svoje tijelo

foto kutak

Fotografije naših učenika

O kvaliteti fotografija naših sadašnjih, ali i bivših učenika govori i činjenica da su osvane u zadarskim dnevnim novinama. Ovo su samo neke od njih.

FUTSAL ZADAR

Napisao: **Franko Gospic, 1. C**
Fotografija: **Arhiva škole**

Već skoro svima poznata malonogometna liga u Zadru pod nazivom Futsal Zadar surađuje s učenicima Prirodoslovno-grafičke škole Zadar. Suradnja traje pune dvije godine. Praćenje utakmica, fotografiranje igrača i snimanje videa njihov je posao za vrijeme lige. Svake subote i nedjelje učenici s „guštom“ fotografiraju dvije do četiri utakmice dnevno.

Suradnja PGŠ i Futsala

O ovoj suradnji pričali smo i s profesoricom Martinom Perić, koja je uz profesoricu Anamariju Ivković uvek u pratnji učenika. Evo što nam je rekla:

„Jako smo zadovoljni suradnjom zato što naši učenici imaju priliku vježbati sportsku fotografiju. Mogu upoznati ljude koji se kreću oko sporta, odnosno malog nogometa, a mogu se dokazati kao izvrsni fotografi i zahvaljujući tome dobiti angažmane preko ljeta za zaraditi neki džeparac. Ali najvažnije, imaju priliku zavoljeti fotografiju. Sve je započelo na nagovor našeg ravnatelja, Tomislava Grbina, koji je pričao s Markom Šimurinom, predsjednikom Udruge za mali nogomet Zadarske županije. Profesorica Anamarija Ivković i ja smo nakon toga stupile u kontakt s Markom te tako započeli suradnju. Od tada, naši učenici fotografiraju utakmice koje se igraju na

Mocirama i u Osnovnoj školi Zadarski otoci na Bilom brigu. Nije obavezno ići svaki vikend, nego kako tko može ili hoće. Učenici koriste školske fotoaparate te pošalju svoje fotografije Marku ili nekoj drugoj osobi koja te fotografije objavljuje na Instagramu, Facebooku ili web stranici Futsal Zadar. Ponekad i učenici odabiru i objavljaju fotografije. Ove školske godine imamo desetak učenika iz svih razreda. Nije bitno u koji smjer učenik ide, svi su dobrodošli. Učenici iz drugih smjerova bez problema nauče koristiti kameru.

Ija marketinga tvrtke Sonik, Marina Bakotića.

Dvoboj Varoš-Tin za titulu prvaka

Na prošlogodišnjoj županijskoj malonogometnoj zadaraskoj ligi sudjelovali su isključivo malonogometni klubovi: Varoš, Puntamika, Tin, Vrsi, Ugljan, Ploča, Paklenica, Plovanija, Idassa Nadin, Gauni, Sveti Ante i Young Boys. Dvoboje prve i druge lige odigravaju se u dvorani Mocire, a treće u dvorani Osnovne škole Zadarski otoci na Bilom brigu. U samoj završnici lige, odnosno u fi-

Pobjedu je odnijela maturantica Iva Lasić te osvojila DSLR fotoaparat od strane voditelja marketinga tvrtke Sonik, Marina Bakotića.

Često idemo i na izlete. Ove godine smo bili na raftingu na Zrmanji, išli smo na Paklenicu, u Zagreb... Ubrzo idemo ponovno u Zagreb, vidjeti kako se radi sportski marketing u košarkaškom klubu Cedevita. Slobodno se pridružite našem timu, svi ste pozvani!“

Pobjednik foto natječaja

Futsal Zadar i Prirodoslovno-grafička škola Zadar organizirali su i foto natječaj za vrijedne učenike naše škole. Najbolju fotografiju uslikala je naša maturantica Iva Lasić te time zaslužila nagradu. Dodijeljen joj je DSLR fotoaparat od strane vodite-

nalu, suprotstavila se ekipa Tin ekipi Varoš. Malonogometni klub Tin nije uspio obraniti titulu prvaka. Varoš je s velikih četiri naprema nula uspjela osvojiti finalnu utakmicu.

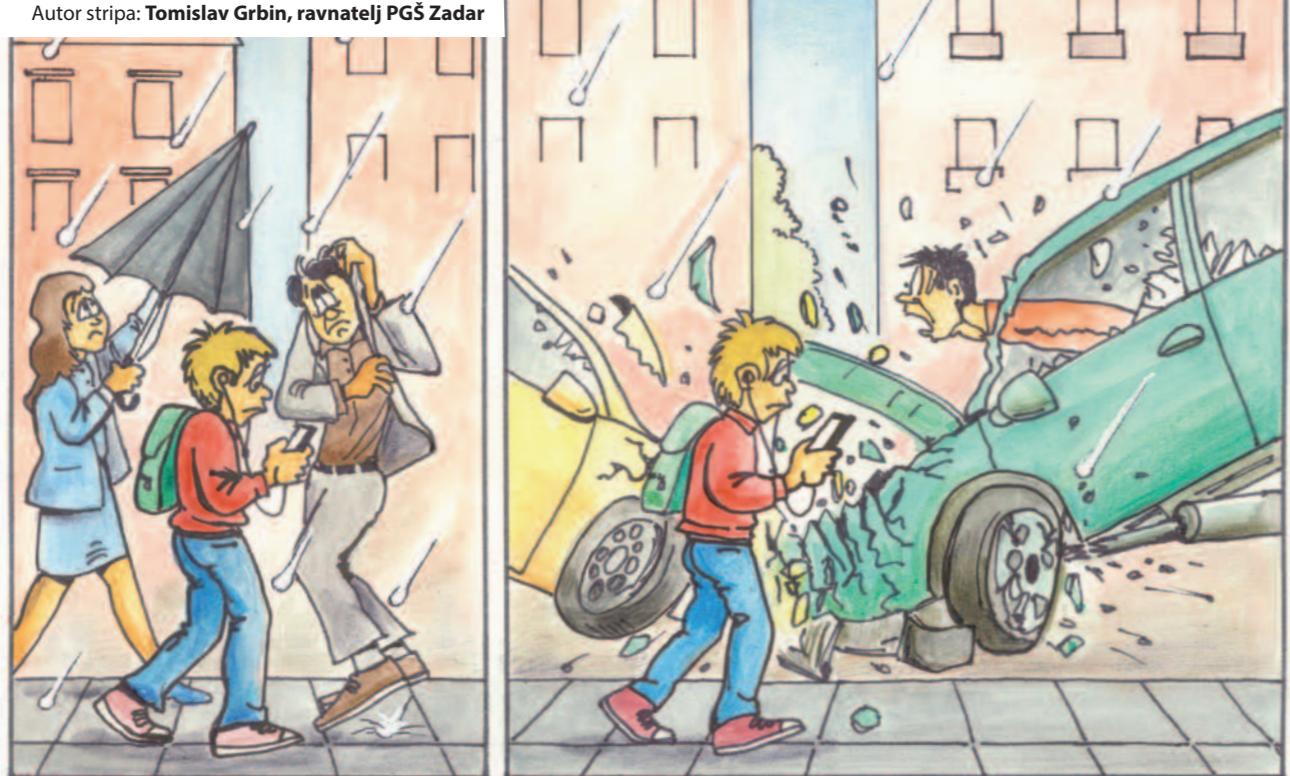
Učenici PGŠ Zadar su se pokazali kao ozbiljni i talentirani partneri Futsal Zadru po pitanju fotografije i videozapisa i zbog toga će i treću godinu profesionalno obavljati svoj posao u županijskoj malonogometnoj ligi. Stoga i ove sezone slijede nagrade za pobjednika/cu iako se smatra da je sama suradnja između Futsal Zadra i Prirodoslovno-grafičke škole Zadar dovoljna nagrada za učenike koji tu izgrađuju sebe u ono što žele.

Fotografiranje utakmica Županijske malonogometne lige

Budući da svoj posao obavljaju profesionalno, Futsal Zadar i Prirodoslovno-grafička škola Zadar organizirali su za učenike foto natječaj.

Autor stripa: Tomislav Grbin, ravnatelj PGŠ Zadar

GRBIN

Novi kraj priče

Kad kreneš opet, traži još više
Ne boj se ničeg jer brzo će kiše
Isprat ćeš crne njihove duše
Smirit ćeš olujni vjetar što puše

Ovaj put samo kreni ususret njima
Ne boj se vatre, ne boj se dima
Još uvijek si tu, još uvijek dišeš
Drugačiji završetak priče pišeš

Tuđoj sreći se raduj
Srce svoje sad daruj
čvrsto hrabro stani
Primi udarce, padni

Učini svakom baš sve
Samo grubo, to ne
Još uvijek si živ i dišeš
Novi kraj priče pišeš

Ovaj put samo kreni ususret njima
Ne boj se vatre, ne boj se dima
Još uvijek si tu, još uvijek dišeš
Drugačiji završetak priče pišeš

Tuđoj sreći se raduj
Srce svoje sad daruj
čvrsto hrabro stani
Primi udarce, padni

Učini svakom baš sve
Samo grubo, to ne
Još uvijek si živ i dišeš
Novi kraj priče pišeš

Na kraju svega tiho progovori
"Srest ćemo se opet" i oči zatvori
Zaputi se sam u crni mrak
Dok prljavi jezici ne zagade zrak

"Nestao je čudak, oprostio se nije
Mora da se od nas negdje krije"
Možda je to laž pogubna za njih
A možda je istina i spas za svih

Tuđoj sreći se raduj
Srce svoje sad daruj
čvrsto hrabro stani
Primi udarce, padni

Učini svakom baš sve
Samo grubo, to ne
Još uvijek si živ i dišeš
Novi kraj priče pišeš

Fotografija: Privatna arhiva učenika

AUTORI TEKSTA
Mateo Horvat
Dorijan Dukić, 3. D

Tonko Montana

AUTORI GLAZBE
Mateo Horvat
Dorijan Dukić, 3. D

PRIRODOSLOVNO-GRAFIČKA ŠKOLA ZADAR

Perivoj Vladimira Nazora 3

23000 Zadar

Telefon: 023 213-746

Fax: 023 302-207

E-mail: ured@pgszd.hr

Web: www.pgszd.hr

www.facebook.com/PrirodoslovnoGrafickaSkola